

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Fakulta hudební výchovy

Diplomová práce

na téma:

Hudební výchova jako mimoškolní aktivita

Vedoucí práce: PaedDr. Jan Holec, Ph.D.

Autor: Kateřina Šimotová

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA IN ČESKÉ BUDĚJOVICE

Faculty of education

Department of music

Graduation thesis

Music as freetime activity

Superior: PaedDr. Jan Holec, Ph.D.

By Kateřina Šimotová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat PaedDr. Janu Holcovi za odborné vedení při psaní mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat ředitelům i vedoucím pracovníkům z DDM Prachatice, Český Krumlov, Strakonice, Písek, Tábor a Blatná za ochotu, trpělivost a pomoc při zpracovávání podkladů k diplomové práci.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Hudební výchova jako mimoškolní aktivita vypracovala samostatně a použila jsem pouze pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 22. dubna 2008

.....
podpis diplomanta

Úvod.....	8
1. Hudební schopnosti a dovednosti, hudební nadání.....	9
2. Hudební činnosti	11
2.1 Zpěv	11
2.2 Hra na klasické nástroje	11
2.2.1 Hra na flétnu	12
2.2.2 Hra na akustickou kytaru	12
3. Mimoškolní hudební aktivity - rozvoj hudebnosti.....	14
4. Typy výuky	16
4.1 Individuální výuka	16
4.2 Skupinová výuka.....	16
5. Volný čas a jeho využití.....	17
6. Koncepce rozvoje zájmového vzdělávání v Jihočeském kraji.....	19
7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	20
8. Domy dětí a mládeže v jižních Čechách.....	22
8.1 Druhy zájmové činnosti	23
9. PRACHATICE	24
9.1 Dům dětí a mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273	25
9.1.1 Zájmové hudební útvary	26
9.1.2 Odloučené pracoviště NETOLICE – zájmové hudební útvary	28
9.1.3 Odloučené pracoviště VOLARY – zájmové hudební útvary	28
9.1.4 Odloučené pracoviště VIMPERK – zájmové hudební útvary	28
10. ČESKÝ KRUMLOV	29
10.1 Dům dětí a mládeže, Český Krumlov, Linecká 67	30
10.1.1 Zájmové hudební útvary	31
11. PÍSEK	34
11.1 Dům dětí a mládeže, Písek, Švantlova 2394	34
11.1.1 Zájmové hudební útvary	35
12. STRAKONICE	36
12.1 Dům dětí a mládeže, Strakonice, Na Ohradě 417.....	37
12.1.1 Zájmové hudební útvary	38
13. ČESKÉ BUDĚJOVICE	40
13.1 Dům dětí a mládeže, České Budějovice, U zimního stadionu 1.....	41

13.1.1 Zájmové hudební útvary	42
14. JINDŘICHŮV HRADEC	43
14.1 Dům dětí a mládeže, Jindřichův Hradec, Růžová 10	43
14.1.1 Zájmové hudební útvary	44
15. TÁBOR	45
15.1 Dům dětí a mládeže, Tábor, Tržní náměstí 346.....	46
15.1.1 Zájmové hudební útvary	46
16. KAPLICE.....	48
16.1 Dům dětí a mládeže, Kaplice, Omlenická 436	48
16.1.1 Zájmové hudební útvary	49
17. BLATNÁ	50
17.1 Dům dětí a mládeže, Blatná, Palackého 652	50
17.1.1 Zájmové hudební útvary	51
18. SOBĚSLAV	52
18.1 Dům dětí a mládeže, Soběslav, Na Pršíně 27	52
18.1.1 Zájmové hudební útvary	53
19. TÝN NAD VLTAVOU	54
19.1 Městský dům dětí a mládeže Týn nad Vltavou	54
20. VESELÍ NAD LUŽNICÍ	56
20.1 Dům dětí a mládeže, Veselí nad Lužnicí, Husova 107.....	56
21. DDM v číslech - shrnutí.....	57
22. DDM versus HŠ Yamaha.....	60
22.1 Hudební škola Yamaha	60
22.2 DDM vs. HŠ Yamaha	61
22.3 Shrnutí:.....	65
Závěr	67
Seznam použité literatury	68
Seznam použitých internetových odkazů.....	68
Přílohy	70

Anotace

Diplomová práce se zabývá možnostmi hudebního vzdělávání v domech dětí a mládeže v jižních Čechách. Zaměřili jsme se na nabídku hudebních aktivit, materiální vybavení, formy výuky a možnosti prezentace výsledků práce. Dále se v práci uvádí srovnání se soukromou hudební školou Yamaha, která působí v pěti jihočeských městech a je tedy konkurencí hudební výuce v domech dětí a mládeže. V příloze jsou uvedeny fotografie a jiné další materiály, které dokreslují zpracované téma.

Annotation

The graduation thesis deals with possibilities of musical education in the homes of children and youth in South Bohemia. We focused on the offers of music activities, material equipment, kinds of teaching, and how could we present the results of the work. Next, the graduation thesis demonstrates the comparison of the private musical school, Yamaha, which works in five South Bohemian towns, and the competition of the musical teaching in the homes of children and youth. In the enclosure, we show photos and other materials, which specify the reviewing theme.

Úvod

Hudba a její poslech - to je jedna z nejoblíbenějších činností většiny mladistvých. Ale zajímá je také aktivní muzicírování? A pokud se chtějí naučit hrát na vybraný nástroj či se naučit zpívat, kterou organizaci si pro svou výuku vyberou? Domov dětí a mládeže nebo základní uměleckou školu? A proč?

V této práci bychom se chtěli zaměřit na současné postavení domů dětí a mládeže v oblasti mimoškolního hudebního vzdělávání. V současné době nabízí výuku hudebních zájmových útvarů několik organizací. Mezi nejdůležitější patří základní umělecké školy, domy dětí a mládeže a základní školy, které v rámci současné školské politiky začaly nabízet relativně velké množství hudebních kroužků. Tyto organizace pracují rozdílným způsobem a od svých žáků očekávají rozdílné výsledky.

Proto bychom se v této práci chtěli věnovat hudebnímu vzdělávání v domech dětí a mládeže a pokusit se porovnat zjištěné informace s další organizací, která se zabývá hudebním vzděláváním - se soukromou hudební školou Yamaha, která stojí na hranici mezi výukou v domech dětí a mládeže a základní umělecké škole.

Zaměřením se na výuku hudebních zájmových útvarů bychom chtěli zjistit, jaké formy výuky se při práci používají, užití notových materiálů, hudební vzdělání vedoucích jednotlivých kroužků, očekávané výstupy či formy prezentace práce žáků hudebních útvarů.

1. Hudební schopnosti a dovednosti, hudební nadání

Ani talent bez vzdělání, ani vzdělání bez talentu nemůže vytvořit dokonalého umělce
Vitruvius

Schopnosti jsou vlastnosti jedince, které mu umožní vykonávat určitou činnost. Zdrojem těchto schopností jsou tzv. vlohy, neboli vrozené dispozice. Ovšem vrozené dispozice se nestávají ihned schopnostmi. Těmi se stanou až díky cvičení a podnětům zvenčí. Jako hudební schopnosti tedy chápeme psychické vlastnosti člověka, které mu umožní vykonávat hudební činnosti.

Pokud budeme chtít tyto schopnosti rozdělit, můžeme použít klasifikaci hudebních schopností F. Sedláka. Hudební schopnosti dělí na: hudebně sluchové, psychomotorické, analyticko syntetické a hudebně intelektové.¹

Hudebně sluchové schopnosti využíváme k rozlišení druhu tónu a to z hlediska jeho výšky, barvy, délky a síly². Díky tomu jsme schopni rozpoznat, který nástroj tón vyluzuje (rozlišení dle barvy tónu), zda daný nástroj hraje melodii či doprovodný part (výška a délka tónu). Toto sluchové rozlišení nám umožňuje vícehlasou hru, vícehlasý zpěv i rozbor poslechu.

Schopnosti psychomotorické nám umožňují hrát či zpívat v určitém tempu a rytmu. Díky nim rozpoznáme i druh metra, nebo si ihned vybavíme dané metrum podle notového zápisu. Pokud dítě nemá tyto schopnosti dostatečně rozvinuté, není schopno udržet se v tempu, či správně zahrát daný rytmus. Podporou pro rozvoj těchto schopností v ranném věku jsou různé hudebně -pohybové aktivity, jako např. chůze na určitou dobu, vytleskávání metra, později vytleskávání rytmu do metra, které udává vyučující, či dítě samo např. dupáním. Tyto hudebně -pohybové aktivity lze úspěšně používat i při nácviu nové skladby či k upevnění složitějšího rytmu.

Schopnosti analyticko syntetické jsou podmíněny sluchem, tonálním, harmonickým a rytmickým cítěním a též hudební pamětí a představivostí. Tyto schopnosti nám umožňují rozpoznat části skladby, najít hlavní téma a jiné další výrazové prostředky. Rozvoj těchto schopností trvá většinou delší dobu a dítě musí

---

¹ Duzbaba, O.: Sociálněpsychologické zřetele hudební výchovy, PF UK, Praha 1998, odstavce jsou parafrází

² Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str.30, věta je parafrází

získat i teoretické znalosti, proto je vhodné nenápadnou formou (např. formou hry) podporovat rozvoj dílčích schopností (sluch, rytmické cítění,...).

Nejvyšším stupněm hudebních schopností jsou schopnosti hudebně intelektové. Hudebně intelektové schopnosti jsou podmíněny celkovým rozvojem hudebního myšlení a fantazie. Pokud dítě začne hrát na nástroj, začnou se množit pokusy o vlastní tvorbu. Tyto pokusy jsou zpočátku velmi nedokonalé. Nesmíme ovšem dítě touto nedokonalostí odradit, naopak je důležité dítě v těchto pokusech podporovat a snažit se mu naznačit cestu. Jen tehdy se postupem času z dítěte stane hráč schopný improvizace. K rozvoji těchto schopností nám mohou sloužit různé hry a to jak na rytmickou, tak i na melodickou a harmonickou improvizaci.

Hudební dovednosti získávají žáci díky pečlivému a dlouhodobému cvičení. Mezi hudební dovednosti můžeme zařadit hru na nástroj, pochopení a vcítění se do díla, atd.

Hudební nadání je vlastně soubor schopností, které umožní jedinci dosáhnout nadprůměrných výsledků. Nedá se říci, že má člověk nadání na hudbu, ale pouze na některé specifické části – skladba, interpretace, hudební kritika či teorie. Součástí nadání jsou i osobnostní předpoklady jako vnitřní motivace, tvořivost, sebereflexe a vůle.

Často slyšíme, že někdo má velký talent. Co se tím myslí? Talentem se označuje vyšší komplexnější stupeň nadání, který je tvořen obecnými i speciálními schopnostmi.

Ovšem jak již bylo řečeno výše, vrozené vlohy nejsou všechno. Často víme o velmi hudebně nadaném dítěti, které ale hudebně hůře prospívá, nežli dítě s menšími vlohami. K rozvinutí hudebního nadání je nutná i silná vůle. Vůle k dlouhotrvající a nikdy nekončící práci na sobě samém.

2. Hudební činnosti

Hudební činnosti slouží k rozvinutí vrozených vloh v hudební schopnosti a dovednosti. Mezi nejčastější hudební činnosti, které probíhají v Domech dětí a mládeže³ (dále jen DDM) patří zpěv, hra na flétnu a na akustickou kytaru.

2.1 Zpěv

Zpěv je nejpřirozenější hudební činností. Již malé děti, které pociťují potřebu hudební seberealizace, si broukají a později napodobují známé písně. Zpěv je sice pro člověka přirozený, ale nácvik správného zpěvu je pro někoho velmi složitý, až nedosažitelný.

Při zpěvu musí docházet ke koordinaci hlasových orgánů, dechu a výslovnosti. Pěvecký výcvik se proto zaměřuje hlavně na správný postoj, žeberně brániční dýchání, tvorbu tónu s měkkým nasazením, na precizní artikulaci a na dodržování hlasové hygieny.

V rámci DDM nefunguje výuka sólového zpěvu, ale v některých DDM fungují sborová tělesa. V dětském sboru nejsou členové rozdělení na mužské a ženské hlasy, neboť dětský zpěv je neutrální. V počátcích se zpívá jednohlasně a postupně se rozvíjí sluchové schopnosti, procvičuje se práce s dechem a hlasem. V další fázi dochází k nácviku vícehlasých skladeb.

2.2 Hra na klasické nástroje

Hra na klasické nástroje vyžaduje kromě nadání ještě velkou dávku trpělivosti a vytrvalosti a to jsou v dnešní době u dětí téměř vzácné vlastnosti. Proto se v některých organizacích používá skupinová výuka, která tyto nedostatky eliminuje, jelikož zde dochází ke konfrontaci s ostatními členy ve skupině a tím pádem k větší motivaci.

V DDM se nejčastěji vyučuje hra na flétnu a akustickou kytaru.

---

³ Název Domy dětí a mládeže není přesný termín. Správné označení je Střediska pro volný čas dětí a mládeže. Ovšem v obecném povědomí jsou tato střediska známa jako Domy dětí a mládeže a z tohoto důvodu bude v práci užíváno toto známější označení.

2.2.1 Hra na flétnu

Zobcová flétna je hudební nástroj, který je používán i ve školní hudební výchově. Předností tohoto nástroje je možnost zapojit ho do všech dětských aktivit i mimo školu a též jeho mnohostranná využitelnost a možnost zajímavé skupinové hry, která dává příležitost k intenzivnější sluchové výchově. Hru na flétnu lze též dobře podpořit hrou na melodické hudební nástroje, jako je např. kytara, klavír, housle.

Při počáteční výuce je třeba dbát na utvoření správných návyků, jako je postoj při hře, správné držení nástroje, správné dýchání, tvoření tónů, technika zakrývání otvorů a samozřejmě i nezbytná péče o nástroj. Zvláště u malých dětí je výhodné vypouštět hru podle not. Díky tomu se malí žáci mohou lépe soustředit na správnou techniku hry. Po zvládnutí základní techniky hry můžeme pomalu přejít na hru podle not⁴.

Mezi nejčastěji používané notové materiály patří: Iveta Hlavatá - Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami a Ladislav Daniel - Škola hry na sopránovou zobcovou flétnu. Doplňkové materiály jsou xeroxovány z různých běžně dostupných notových materiálů, které jsou v jednotlivých DDM k dispozici, nebo si notový materiál vytvářejí sami vedoucí jednotlivých kroužků.

2.2.2 Hra na akustickou kytaru

Hra na akustickou kytaru, jako na doprovodný nástroj, je velmi oblíbená a má několik nesporných výhod. Již po několika prvních hodinách je dítě schopno si samo doprovodit svůj zpěv a tím zprostředkovat zábavu pro rodinu či přátele. Dále může doprovázet hráče na jiné hudební nástroje a výhodou je i snadná přenosnost nástroje.

Na akustickou kytaru by měly děti začínat hrát až okolo 8. roku věku, do té doby nejsou většinou schopné umáčknot struny nástroje. Během prvních hodin se žáci seznamují se stavbou nástroje, s laděním nástroje pomocí ladičky, se správným sezením a držením nástroje, se správným stavěním prstů na hmatník a s několika prvními akordy a základními rytmy. V průběhu prvního roku by si měli žáci zautomatizovat plynulé střídání akordů a udržet několik základních rytmů. V průběhu dalšího vzdělávání se žáci seznámí s obtížnějšími akordy, se střídáním rytmů a samozřejmě rozšiřují i písňový repertoár.

---

⁴ Janečková, E.: Hudba v současné škole výběrová řada - Zobcová flétna, 1999, odstavec je parafrází

Pro výuku doprovodné akustické kytary nebyl zatím vytvořen žádný „oficiální“ notový materiál, kde by byly skladby řazeny od nejjednodušších po složitější. Proto si každý vedoucí kytarového kroužku sám vybírá skladby z různých zpěvníků či z internetových portálů.

Zatím první a celkem zdařilý kytarový „manuál“ pro vedoucí kytarových kroužků v DDM vytvořila vedoucí kytarového kroužku z DDM Český Krumlov. (více viz. DDM Český Krumlov a „manuál“ k nahlédnutí v příloze DP)

3. Mimoškolní hudební aktivity - rozvoj hudebnosti⁵

Hudební výchova na základních školách je v současné době chápána jako „otevřený“ předmět - hudební činnosti můžeme zapojit do hodin všech předmětů. Hudbu můžeme použít jako motivační, aktivizující či relaxační prostředek. Hudba má proto ve školském systému své nezastupitelné místo.

Hudební výchova na základních školách by měla také dále navazovat na mimoškolní aktivity dětí v zájmových hudebních útvarech, jako jsou pěvecké sbory, instrumentální soubory a další, jelikož školská hudební výchova převážně vzdělává hudebnost receptivní, kdežto hudební školy a domy dětí a mládeže převážně hudebnost aktivní. Hudebnost receptivní se projevuje vnímáním hudby a potřebou hudbu slyšet, je vlastní všem lidem. U hudebnosti aktivní, jak lze poznat již z názvu, jde o aktivní účast na hudbě, např. činnostmi reproduktivními⁶.

Z předešlého odstavce můžeme vyvodit, že hudební výchova školní a mimoškolní se doplňují. Toto tvrzení můžeme dokázat na následujících příkladech:

- Rytmické cítění⁷ - ve školní hudební výchově žáci pracují s rytmem při poslechu či při rytmických cvičeních, která se skládají převážně z vytleskávání předepsaného rytmu či metra. V hudebních zájmových útvarech žáci pracují s rytmem pomocí hlasu či nástroje. Tím si ověří a upevní teoretické znalosti školní a díky hře na nástroj či zpěvu se rytmické cítění žáků dále rozvíjí, neboť při hře či zpěvu žáci pracují s rytmem nápaditějším a složitějším. A tento hraný nebo zpívaný rytmus musí reprodukovat v rámci daného metra.

---

⁵ „Hudebnost chápeme jako integraci hudebních schopností, umožňujících hudební činnosti a základní vztahy člověka k hudbě.“ - Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str. 37.

⁶ Helfert, Vl.: Základy hudební výchovy na nehupebních školách, SPN, Praha 1956, odstavec je parafrází.

⁷ „Schopnost vnímat a prožívat metrum a rytmické vztahy.“ - Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str. 31.

- Tonální citění⁸ - žáci na základní škole rozlišují výšku tónů pomocí sluchu (např. rozhodni, který ze dvou zahraných tónů je vyšší/nížší, atd.). V hodinách mimoškolní hudební výchovy žáci aktivně pracují s tónovou výškou, např. při skupinové hře či při sborovém zpěvu nejen sluchově vnímají tónovou výšku ostatních hlasů, ale též hrou či zpěvem tvoří další „tónovou rovinu“.
- Harmonické citění⁹ - na základní škole se pracuje převážně s kadencí (T-S-D-T). Žáci hudebních zájmových útvarů postupem času pracují i se složitější harmonií a na praktickém muzicírování se naučí i teoretické znalosti z oblasti harmonie.
- Hudební paměť¹⁰ - tato schopnost je nejvíce rozvíjena právě v zájmových hudebních útvarech, kde se žáci učí zpívat či hrát z paměti.

Předešlý text ukazuje, že mimoškolní hudební výchova rozvíjí hudebnost žáků a zároveň z praktického hlediska doplňuje a rozvíjí teoretické znalosti získané během hudební výchovy na základních školách.

Pro nadané děti je vhodné vzdělávání v základních uměleckých školách, pro méně zdatné je dobrou alternativou hudební vzdělávání v soukromých hudebních školách či v domech dětí a mládeže. V těchto zařízeních jsou žáci přijímáni na základě zájmu a nikoliv na základě talentových zkoušek, jak je tomu u základních uměleckých škol. Díky těmto zařízením mají i méně nadané děti možnost rozvoje hudebnosti a díky aktivnímu muzicírování postupně ztrácí strach hudebně se projevit v hodinách hudební výchovy na základní škole.

---

⁸ „Schopnost prožívat tonálně výškové vztahy, tvořící strukturu tonality (vztah k tonálnímu centru).“ - Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str. 31.

⁹ „Schopnost chápat konsonance a disonance, analyzovat akordy, určovat jejich sledy a harmonické funkce ve skladbě, což souvisí s tonálním citěním.“ - Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str. 31.

¹⁰ „Schopnost v představě uchovat, vybavit si a znovu poznávat hudební útvary“ - Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88, str. 31.

4. Typy výuky

4.1 Individuální výuka

Tento typ výuky je hojně využíván na Základních uměleckých školách, kam jsou přijímáni žáci na základě talentových zkoušek. Předpokládá se, že tyto ústavy budou připravovat jedince na přijímací zkoušky na konzervatoř či na profesionální dráhu. V tomto případě je tento typ výuky vhodný, ale pro práci v DDM je vhodnější skupinová forma vyučování. Výuka v DDM se nezaměřuje na profesionální výkony, ale na nalezení cesty k hudbě, na radost z hudby, na radost z vlastního muzicírování.

4.2 Skupinová výuka

Tento typ výuky je používán jak při výuce hudební výchovy na ZŠ, tak i při výuce hry na nástroj v DDM. Skupinová výuka na ZŠ a v DDM se často liší. Zatímco na základních školách se často pracuje v jedné velké skupině, v domech dětí a mládeže jsou to skupiny cca 5 dětí. A právě práce v menších skupinách přináší více efektivních podnětů. Dokonce i více podnětů, nežli individuální výuka. Z toho je patrné, že práce v menších skupinách je pro rozvoj dítě přínosnější. A to jak z hlediska hudebního rozvoje, tak i z hlediska rozvoje osobnosti a mezilidských vztahů.

Výukové skupiny v DDM jsou složeny podle hudebních předpokladů dětí. Ale jelikož do hudebních útvarů jsou žáci přijímáni podle zájmu a ne na základě talentových zkoušek, často se stává, že ve skupině jsou lepší a slabší žáci. A je jen na vedoucím daného kroužku, aby motivoval lepší žáky k pomáhání slabším. Tím se snadněji zajistí efektivní činnost všech členů skupiny. A skupinová výuka může fungovat jen tehdy, když výuka bude efektivní, klima ve skupině bude přátelské a pokud bude panovat vzájemná důvěra mezi členy a vyučujícím i mezi členy navzájem.

5. Volný čas a jeho využití

Termín „volný čas“ u dětí a mládeže lze definovat jako dobu po školním vyučování. V současné době se o volném čase mluví hlavně z hlediska jeho kvantitativního nárustu a nekvalitního využití. Pokud nezajistíme dětem a mládeži smysluplné využití volného času, nezabráníme působení negativních vlivů na tuto rizikovou skupinu. Využití volného času je problém nejen pedagogický, ale též problém sociologický.

Smysluplnému využití volného času se musí jedinec naučit. Výchova k účelnému a dobře organizovanému využití volného času by měla být nedílnou součástí socializace jedince, jelikož návyky na využití volného času se utváří již v dětství a základy si jedinec nese po celý život. Využití volného času může mít charakter aktivní či receptivní. Z hlediska uspokojování potřeb jedince je nejdůležitější právě kvalitní aktivní využití.

O zajištění kvalitního a pestrého využití volného času se stará stát, respektive Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Stát prostřednictvím MŠMT zakládá a financuje síť zařízení pro děti a mládež a pomáhá organizacím a spolkům, které pracují s dětmi a mládeží. Dále též pečuje o vzdělání pedagogů volného času a o rozšíření řad dobrovolníků, kteří spolupracují s centry pro děti a mládež.

Velkým přínosem bylo zřízení Národního institutu dětí a mládeže MŠMT. Tato instituce poskytuje odbornou metodickou pomoc školským zařízením a občanským sdružením, pomáhá při realizaci státního programu na podporu a ochranu dětí a mládeže, zajišťuje zájmové soutěže pro děti a též vzdělávací programy pro pracovníky s dětmi a mládeží.

Asi nejvýznamnějšími institucemi v oblasti zájmového vzdělávání a aktivního využívání volného času jsou střediska pro volný čas dětí a mládeže, nebo -li domy dětí a mládeže. Tato střediska tvoří v celé republice ucelenou síť pracovišť pod „dohledem“ Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Domy dětí a mládeže jsou samostatné právní subjekty, jejichž zřizovateli jsou v současné době kraje či jednotlivá města a obce. Hlavní náplní práce je pravidelná péče o využívání volného času dětí a mládeže

v celoročně pracujících zájmových útvarech, realizace příležitostné zájmové činnosti, spontánní činnost a též péče o děti a mládež v době školních prázdnin¹¹.

Další významnou institucí jsou tzv. školní kluby, které jsou součástí nejčastěji základních škol. V době mimo vyučování je zajištěna v budově školy organizovaná zájmová činnost. Tyto školní kluby jsou ve své podstatě jistou obdobou domů dětí a mládeže a nabývají na důležitosti v obcích, kam nezasahuje působnost DDM.

Při výběru zájmových aktivit by měli mladším dětem pomoci rodiče, kteří by měli dbát na to, aby dítě mělo čas jak na plnění školních povinností, tak i na „volné běhání před domem“. I spontánní činnost má svůj význam a není proto dobré ji úplně vyčlenit z harmonogramu. Při výběru zájmových útvarů by měly mít děti možnost svobodně si vybrat z široké nabídky volnočasových aktivit. Ideální je, pokud dítě navštěvuje 1 až 3 zájmové útvary týdně a nejlépe v kombinaci sportovní zaměření, technické či estetické zaměření.

---

¹¹ www.ymcabrno.cekit.cz/files/ic/info/volnycas/volnycas.doc, str. 2, čerpáno dne 12.1.2008, odstavce jsou parafrází

6. Koncepce rozvoje zájmového vzdělávání v Jihočeském kraji

Jelikož zřizovatelem většiny Domů dětí a mládeže je v současné době kraj, přiblížíme koncepci rozvoje zájmového vzdělávání, která byla plánována na čtyřleté období 2005 -2008. Očekává se, že stejným systémem bude kraj podporovat rozvoj zájmového vzdělávání i v dalších letech, neboť počet dětí a mládeže tvoří v Jihočeském kraji třetinu celkové počtu obyvatel.

U stávajících zařízení, ať se jedná o domy dětí a mládeže, školní kluby či školní družiny, se počítá s dosavadní podporou a samozřejmostí je i snaha o zkvalitňování zázemí těchto pracovišť.

Jihočeský kraj počítá do budoucna s větším počtem detašovaných pracovišť jednotlivých DDM v kraji. V místech, kam nezasahuje nabídka DDM, chce více podporovat zkvalitnění nabídky náplně volného času v rámci školních družin a školních klubů. Těž rozvíjet sportovní a zájmovou nabídku v domovech mládeže a na internátech, jelikož mládež se v dnešní době zájmových mimoškolních aktivit zúčastňuje pouze ve velmi malém počtu. Proto by bylo dobré nabídnout takovou pravidelnou či příležitostnou činnost, která by přilákala více zájemců z řad mládeže.

Dalším dlouhodobým cílem kraje je získávání objektů pro pravidelnou i příležitostnou zájmovou činnost. A to nejen budovy pro detašovaná pracoviště současných DDM, ale také objekty využitelné jako letní základny, jelikož velká část DDM v kraji nemá vlastní letní základnu. Výhodou letních základen je i jejich ekonomická využitelnost v době, kdy nebude využívána k práci DDM.

Velmi významná je i další koncepce rozvoje zájmového vzdělávání, která počítá s větším zapojením zdravotně handicapovaných dětí a mládeže, s příslušníky národnostních menšin a s aktivním zapojením dobrovolníků, např. z řad studentů zdravotně sociální a teologické fakulty Jihočeské univerzity.

Dále se počítá též s rozšiřováním a zlepšováním technického zázemí jednotlivých DDM, s rozšířením nabídky forem zájmového vzdělávání pro rodiče s dětmi, dospělé i seniory, s lepším finančním ohodnocením externích pracovníků.¹²

---

¹² Text zpracován pomocí www.kraj-ihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=6763&par%5Bview%5D=0

7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Základním předpokladem k úspěšné činnosti a k uplatnění nových forem práce je kolektiv sestavený z odborně vzdělaných pracovníků. Proto v roce 2002 přijalo MŠMT ČR Koncepti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školských zařízení pro zájmové vzdělávání a odborné přípravy pracovníků s dětmi a mládeží v oblasti volného času (dále jen Koncepte). Tato koncepce zavedla do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků systém - vzdělávání bylo rozčleněno do dvou částí - další vzdělávání pedagogických pracovníků školských zařízení pro zájmové vzdělávání a odborná příprava pracovníků s dětmi a mládeží v oblasti volného času¹³.

V současné době je pracovníkům DDM a jiných školských zařízení nabízen seznam vzdělávacích seminářů a z tohoto seznamu by měli pracovníci školských zařízení navštívit alespoň jeden seminář za rok. V praxi to ovšem často z nedostatku času „pokulhává“.

Z tohoto důvodu se pracovníci DDM v Jihočeském kraji rozhodli, že jednotlivá zařízení uspořádají vzdělávací seminář dle svého výběru. Tyto semináře probíhají formou „workshopu“, při kterém si účastníci sdělují své zkušenosti s vedením určitého kroužku. Tato výměna zkušeností je velmi přínosná a obohacující, jelikož každý vedoucí má jiné zkušenosti a jiné nápady pro práci s dětmi v daném zájmovém útvaru.

Z rozhovorů s několika řediteli DDM v jihočeském kraji vyplývá, že pedagogické vzdělání či alespoň pedagogické minimum mají pouze interní pracovníci. Externisté jsou ve většině případů dobrovolníci, kteří se věnují určitému oboru a chtějí se o své zkušenosti podělit s dětmi. Všichni ředitelé se shodují na tom, že pokud bude přijat návrh o povinném pedagogickém vzdělání i u externích pracovníků, povede to pouze k tomu, že externích pracovníků bude nedostatek.

---

¹³ www.msmt.cz/mladez/skolska-zarizeni-pro-zajmive-vzdelavani-soubor-metodickyh-textu-k-cinnostem-stredisek-...-15k, Soubor ke stažení: JTBrozura3.zip (typ: zip, velikost: 357867B), atr. 83, odstavec je parafrází

Interní i externí pracovníci DDM a jejich ředitelé shodně říkají, že pedagogické vzdělání není zárukou toho, že takto vzdělaný člověk bude umět vést zájmový útvar. Důležité je, zda jedinec umí pracovat s dětmi a zda jim má co předat. A na velkém množství pedagogicky nevdělaných pracovníků v jihočeských domech dětí a mládeže, kteří již několik let velmi úspěšně vedou své zájmové útvary a děti se k nim rády vrací, vidíme, že pedagogické vzdělání opravdu není nutností.

Ovšem u vedoucích hudebních zájmových útvarů by se mělo vzdělání v hudební oblasti vyžadovat. Jelikož neexistuje žádná metodika, jak v hudebních útvarech v DDM pracovat, je na vedoucích, podle jakých materiálů a jakým způsobem budou děti vzdělávány. A na to pouze laická znalost hudebního oboru nestačí.

Vedoucí hudebních zájmových útvarů by měl řídit činnost v hodinách, vybírat materiály k výuce a dále pomáhat a radit žákům při hře na nástroj či při výuce zpěvu. Proto by měl být vedoucí hudebních kroužků zkušený aktivní hudebník, který ovládá potřebné teoretické znalosti. Je téměř nutností, aby vedoucí měl alespoň základní znalosti z oblasti hudební psychologie, hudební nauky a hudební didaktiky. Vedoucí by měl umět odhadnout žakovy hudební předpoklady a následně se zaměřit na rozvoj určitých schopností. A to bude bez patřičného vzdělání těžko zvládat.

Proto by bylo přínosné, pokud by každý budoucí vedoucí hudebních zájmových útvarů musel projít školením, které by případné nedostatky v hudebním vzdělání doplnilo.

8. Domy dětí a mládeže v jižních Čechách

Domy dětí a mládeže jsou zřizovány ze zákona č.76/1978 Sb. a ve znění pozdějších předpisů. Podle zákona č.157/2000 Sb. je zřizovatelem Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích. Základním dokumentem je zřizovací listina, statut organizace a rozhodnutí o zařazení do sítě školních zařízení podle zákona číslo 564/1990 Sb. Vyhlášky MŠMT ČR č.74/2005 Sb. upravují obsah činnosti, působnost a zaměření těchto organizací. Potřebné vzdělání pedagoga volného času a další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí dle zákona č.563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. Ve všech těchto zařízeních se v praxi uplatňuje Školský zákon č.561/2004 Sb. a Nařízení vlády č.75/2005 Sb. o rozsahu přímé výchovné práce pedagogických pracovníků. Činnost Domů dětí a mládeže se řídí Statutem a Organizačním řádem. Jejich činnost je dále řízena novelizovanými a obecně platnými předpisy - vyhláškami MŠMT¹⁴.

Dům dětí a mládeže je státní a školské zařízení s právní subjektivitou, které má předmět hlavní činnosti v zabezpečení zájmové činnosti dětí a mládeže. Obsah vzdělávání je zpracován ve Školních vzdělávacích programech jednotlivých DDM.

Většina vzdělávacích a zájmových programů probíhá ve dnech školního vyučování. Pravidelná výuka začíná v průběhu září nebo na začátku října a končí v měsíci května. Krom pravidelného vyučování zajišťuje většina DDM ještě aktivity a vzdělávací programy v době školních prázdnin či o víkendech. Jedná se především o letní táborovou činnost či o různé semináře a akce, třeba i pro rodiče s dětmi. DDM se výrazně podílejí též na pořádání okresních a krajských postupových soutěží a olympiád vyhlášených MŠMT ČR.

V současné době působí na území Jihočeského kraje 14 DDM - 11 z nich zřizuje právě Jihočeský kraj. Jsou to DDM v těchto městech: Blatná, České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Kaplice, Písek, Prachatice, Tábor, Soběslav, Strakonice a Veselí nad Lužnicí. Salesiánské středisko mládeže - dům dětí a mládeže České Budějovice je zařízení církevní, Dětské centrum Arpida České Budějovice je zařízení

---

¹⁴ <http://ddmpisek.cz/pi/hlavni-stranka/ddm-pisek>, čerpáno 8.12.2007, odstavec je opisem textu

soukromé a v případě Městského domu dětí a mládeže v Týně nad Vltavou je zřizovatelem město. V pravidelných činnostech v DDM v Jihočeském kraji se výuky zúčastní 11 tis. dětí a mládeže za týden a nepravidelných aktivit cca. 100 tis. dětí a mládeže za rok.

Kromě interních pracovníků pracuje v DDM i velké množství pracovníků externích. DDM garantují pedagogickou i odbornou způsobilost všech svých interních zaměstnanců.

8.1 Druhy zájmové činnosti

- Pravidelná zájmová činnost: Činnost zájmových útvarů dětí a mládeže, které se pravidelně scházejí k činnosti. Tato činnost má předem vytvořený plán na celý školní rok. Docházka a náplň jednotlivých hodin, jakož i celoroční plán a jeho následné zhodnocení najdeme v denících jednotlivých zájmových útvarů.
- Příležitostná zájmová činnost: Tento druh činnosti je určen širokému spektru zájemců, neprobíhá pravidelně a zahrnuje pestrou nabídku aktivit a činností. Mezi tento druh činnosti můžeme zařadit semináře, karnevaly, kulturní i sportovní akce, atd. Příležitostná zájmová činnost je často určena i zájemcům z řad dospělých, či pro rodiče s dětmi.
- Spontánní aktivity: Velmi významné pro rozvoj dětí a mládeže. K tomuto druhu činnosti jsou určeny klubovny, sportoviště, herny, počítačové učebny a další.
- Pobytové akce: Pobytové akce jsou vícedenní činnosti, které jsou spojeny s pobytem mimo domov. Mezi pobytové akce patří víkendové akce, letní tábory či soustředění jednotlivých oborů.

9. PRACHATICE

Město Prachatice je okresní město, ve kterém trvale žije cca. 11 800 obyvatel.

Ve městě se nachází 3 základní školy - Základní škola Prachatice, Národní 1018; Základní škola Prachatice, Vodňanská 287; Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 240. Dále ve městě najdeme Gymnázium Prachatice, Zlatá stezka 137; Soukromou střední odbornou školu a střední odborné učiliště Prachatice, s.r.o.; Vyšší odbornou školu sociální a Střední pedagogickou školu.

Aktivní využití volného času dětí a mládeže zajišťují ve městě tyto organizace: Základní umělecká škola, Centrum ekologické výchovy Dřípatka (CEV), CTS MARY LOU - DDM Prachatice, Dům dětí a mládeže Prachatice, Moderní gymnastika - DDM Prachatice, Okresní tělovýchovné sdružení Prachatice.

O další vzdělávání pedagogických pracovníků a o kvalitu nabízených volnočasových aktivit se stará SVIS MŠMT a Pedagogické centrum České Budějovice, pracoviště Prachatice.

Hudební volnočasové aktivity nabízí kromě DDM Prachatice též Základní umělecká škola Prachatice, která má ve městě již dlouholetou tradici. V současné době školu navštěvuje asi 350 žáků, kteří pracují ve třech oborech - hudebním, výtvarném a tanečním. V hudebním oboru probíhá výuka hry na kytaru, bicí, dechové nástroje, klavír, výuka sólového zpěvu a další. Na ZUŠ Prachatice působí i několik souborů, např. Dechový orchestr, Klarinetové kvinteto či hudebně -taneční soubor Beltina.

. Další nabídku hudebních aktivit lze nalézt i na základních školách, které se nyní staly velkým konkurentem DDM.

9.1 Dům dětí a mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273

Ředitel: Bc. Jiří Machart

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Datum zahájení činnosti: 01.06.2005

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 4000

DDM Prachatice je školské zařízení, které svou činností pokrývá celou oblast bývalého okresu Prachatice. Je to druhé největší DDM v Jihočeském kraji, co se počtu dětí týká, a největší pracoviště z pohledu plošné působnosti. DDM Prachatice zahrnuje krom hlavního pracoviště v Prachaticích ještě tři odloučená pracoviště v Netolicích, Vimperku a Volarech. Dále působí ještě v obcích Lhenice, Zbytiny, Stožec a Čkyně.

Jako hlavní poslání si DDM klade zabezpečení kvalitního a smysluplného využití volného času dětí a mládeže a tím předcházet působení negativních vlivů na jejich život. Například i tím, že v tomto DDM mají děti možnost využívat sportovní hřiště.

DDM Prachatice nabízí pestrou nabídku zájmových útvarů pro děti a mládež, ale též i pro další zájemce z řad veřejnosti.

Pravidelná činnost zde probíhá v době od začátku října do konce května. Každý zájmový útvar má stanovený den a hodinu, ve kterém činnost probíhá. Děti tak mají zajištěno pravidelné vzdělávání v průběhu celého roku. Zájemci o daný zájmový útvar

se přijímají na základě odevzdání vyplněné přihlášky a zaplacení úplaty na celý školní rok. Úplata se odvíjí od prostor, kde kroužky probíhají, a podle potřebných materiálů a pomůcek. V případě hudebních útvarů je navíc důležité vlastnictví nástroje. Na konci školního roku dostane každý účastník zájmového útvaru osvědčení o absolvování a zájmové útvary, které se mohou prezentovat, vystupují na závěrečné přehlídce v místním divadle. Zájmové útvary se samozřejmě prezentují i během roku - vánoční besídky jednotlivých útvarů, plesová předtančení, výstavy, soutěže, koncerty pro seniory, atd.

Krom pravidelné činnosti zajišťuje DDM též příležitostné aktivity. Některé se pořádají každoročně a děti i široká veřejnost se hojně účastní. Jsou to např. - Den dětí, Zimní bazar sportovních potřeb, Vánoční besídky jednotlivých kroužků, Dětské karnevaly, různá vystoupení.

V popisu práce má DDM též zajištění prázdninových aktivit a to jak o hlavních - letních prázdninách, tak i o prázdninách vedlejších (podzimní, jarní, pololetní, velikonoční). V době letních prázdnin organizuje DDM několik letních táborů, příměstské tábory (Netolice); o jarních prázdninách týdenní ozdravné pobyty na horách a přírodovědné výpravy; v době dalších prázdnin různé turnaje a výrobní semináře.

9.1.1 Zájmové hudební útvary

Zájmové hudební útvary probíhají ve speciální třídě, která je uzpůsobena hlavně pro kroužek Pískání pro zdraví - krom hry na flétnu se provádí i dechová gymnastika, pro kterou je třeba prostor na podlaze. Vedoucí kroužku Pískání pro zdraví absolvovala školu prof. Žilky a podle jeho metodiky vyučuje. Vedoucí kytarového kroužku nemá hudební vzdělání, ale podle slov vedoucí estetického oddělení vede tento zájmový útvar velmi dobře a svědomitě. Žáci hudebních útvarů často vystupují na nejruznějších akcích a úspěšně se účastní hudebních soutěží.

- Kytarový kroužek – tento hudební útvar je určen pro děti od 5. do 9. třídy ZŠ. Roční úplata je ve výši 600Kč. Výuka probíhá ve skupině cca. 7 žáků. Děti se v průběhu roku naučí několik základních akordů a rytmů, aby byly schopny hrou na kytaru co nejdříve doprovodit svůj zpěv např. u táboráku. Výuka hry na kytaru se neřídí žádnými předem stanovenými osnovami, ani se nevyučuje podle žádné pedagogické literatury. Vedoucí kroužku vybírá notový materiál dle svého uvážení, podle zájmu dětí a podle jejich dovedností. Notový materiál vybírá z různých kytarových zpěvníků či ze zdrojů na internetu. Výuka hry na kytaru

probíhá zábavnou formou a děti mají velmi dobré výsledky. Většina dětí, které začnou se hrou na kytaru, se další rok opět hlásí do kroužku. Tentokrát již pro pokročilé.

- Soubor Píšťalka – tento soubor je určen pokročilým hráčům na flétnu od 6 let a je vhodný též pro rodiče s dětmi. Úplata na celý školní rok je 800Kč. Tento soubor je velmi úspěšný na okresních i celostátních soutěžích a každý rok pořádá Vánoční koncert v aule gymnázia. Žáci se učí i hře na sopránovou, altovou a později i tenorovou flétnu.
- Pískání pro zdraví – tento zájmový útvar nabízí výuku hry na flétnu podle prof. Václava Žilky¹⁵ pro děti od 4 let a rodiče. Výuka probíhá jednou týdně v délce 60 minut. Náplň hodin je velmi pestrá - dechová gymnastika, uvolňovací cvičení, hra na nástroj, hudební nauka. Jako hlavní notový materiál slouží Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami od Ivety Hlavaté a Škola hry na sopránovou zobcovou flétnu od L. Daniela. K výuce hudební nauky jsou používány různé pomůcky, jako např. plyšová notová tabule. Během hodiny má každý žák několik minut individuální výuky, ostatní žáci zatím vyplňují cvičení v pracovním sešitě. Hodina Pískání pro zdraví nejen rozvíjí děti z hudebního hlediska, ale též pomáhá odstraňovat různé problémy s dýchacími cestami.

Práce s plyšovou notovou tabulí

---

¹⁵ Profesor Václav Žilka se u nás i v zahraničí proslavil svými projekty Léčivá píšťalka a dřevěná píšťalka. Pomocí těchto projektů dokázal nesporné klady hry na zobcovou flétnu - rozvoj hudebních schopností a léčba dechových obtíží (projekt Léčivá píšťalka ukázal, že pomocí správně vedené hry na zobcovou flétnu lze u dětí léčit i astma).

Od roku 2007 pořádá DDM letní tábor s výukou hry na flétnu, který je určen dětem i jejich rodičům.

Pod názvem Píšťalka Prachatice se žáci v roce 2006 zúčastnili soutěže Pískání pro zdraví v Českých Budějovicích, kde získali 4. místo, a o rok později postoupil tento soubor na celostátní finále v Praze, kde získal 2. místo.

9.1.2 Odloučené pracoviště NETOLICE – zájmové hudební útvary

- Kytara – tento hudební kroužek je určen pro žáky 4. -8. tříd ZŠ, kteří vlastní kytaru a mají zájem se naučit základy doprovodné hry na tento nástroj. Cena kurzu na jeden školní rok činí 550Kč.
- Pěvecký kroužek – zpívání pro děti od 1. třídy. Cena 500Kč. Ten ovšem letos nebyl otevřen.

9.1.3 Odloučené pracoviště VOLARY – zájmové hudební útvary

- Kytara pro začátečníky – zájmový útvar je určen dětem od 9 let a hodiny jsou otevřeny též pro dospělé zájemce. Roční úplata činí 500Kč. Výuka probíhá skupinovou formou, žáci se naučí základy hry na kytaru a osvojí si nejznámější folkové písně, tzv. písně k táboráku.

9.1.4 Odloučené pracoviště VIMPERK – zájmové hudební útvary

- Kytara začátečníci – jak již název kroužku napovídá, jedná se o výuku základů hry na kytaru. Zájmový útvar navštěvují děti od 9 do 15 let. Zápisné na školní rok je 500Kč.
- Kytara pokročilí – tento hudební zájmový útvar je určen dětem mezi 9 – 15 lety, které již absolvovaly kurz pro začátečníky, nebo jsou na úrovni mírně pokročilých. Cena kurzu je 500Kč na celý školní rok.
- Zdravé pískání – kroužek je určen dětem ve věku 6 – 15 let. Žáci se během roku seznámí se základy prstokladu při hře na flétnu, naučí se správně dýchat (cviky pro kvalitu dechu zvláště pro alergické děti) a samozřejmě si utvoří svůj první repertoár. Roční zápisné je ve výši 500Kč.

10. ČESKÝ KRUMLOV

Okresní město Český Krumlov by se dalo nazvat „kulturním centrem jižních Čech“, jelikož kulturní vyžití je zde velmi bohaté. Ve městě s patnácti tisíci obyvateli najdeme 3 divadla, koncertní prostory, kina a ve městě a okolí se pořádají koncerty, výstavy, soutěže, festivaly.

Ve městě se nachází 4 základní školy: ZŠ Český Krumlov -Linecká, ZŠ Český Krumlov - Plešivec, ZŠ Český Krumlov - T. G. Masaryka a ZŠ Český Krumlov - Za Nádražím. Dále zde najdeme Střední odborné učiliště, Střední zdravotnickou školu RŠ a SOU Český Krumlov, Rodinnou školu, Střední uměleckoprůmyslovou školu sv. Anežky České a Gymnázium Český Krumlov. Z počtu škol vidíme, že počet dětí a mládeže je poměrně vysoký.

O volný čas dětí a mládeže se krom DDM a ZUŠ stará ještě několik organizací. Dobrým rádcem dětí a mládeže i co se využití volného času týká je Informační centrum mládeže. Na jeho zřízení a fungování se podílí několik organizací, jako např. Dům dětí a mládeže, Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o. p. s. v Českém Krumlově a též Sdružení dětí a mládeže v Českých Budějovicích.

Děti a mládež si mohou vybrat z velkého množství sportovních, tanečních, hudebních či odborně zaměřených zájmových útvarů. Jmenujme několik těch nejznámějších: Krumlovská medvíďata, Krumlovští pištcí, taneční soubor Fioretto, folklorní soubor Jitřenka a další.

Centrum umělecké výchovy ve městě je nepochybně Základní umělecká škola Český Krumlov. ZUŠ Český Krumlov je zařízení s dlouholetou tradicí, kde se v současné době vzdělává cca. 800 zájemců ve věku od 6 do 18 let. Největší zájem zaznamenává každoročně hudební obor, který v 19 oborech navštěvuje více jak 500 žáků. Ve škole pracuje pěvecký sbor Krumlovská medvíďata, přípravný sbor Lentilky a Brumlíci, dívčí komorní sbor a žákovský dechový orchestr. Žáci ZUŠ mají každoročně několik možností, kde prezentovat svou práci, např. na veřejných koncertech ZUŠ, při slavnostech města či při různých příležitostech v regionu.

10.1 Dům dětí a mládeže, Český Krumlov, Linecká 67

Ředitel: Jaroslava Loeblová

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Datum zahájení činnosti: 27.05.1996

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 1500

Dům dětí a mládeže v Českém Krumlově nabízí každoročně zájmové aktivity pro cca. 1000 zájemců z řad dětí a mládeže. Zájmová činnost je organizována v šesti odděleních a čítá okolo 70 kroužků - např. Krumlovští pištcí, automodeláři, folklorní soubor Jitřenka, výuka hry na kytaru a mnoho dalších. DDM Český Krumlov zajišťuje i zájmové aktivity na ZŠ Chvalšiny a ZŠ Větrní.

Jako zařízení pro využití volného času dětí a mládeže organizuje též např. karnevaly, prázdninové tábory, Dětskou portu a folkový festival Krumlovský medvěd.

DDM Český Krumlov má též k dispozici 3 turistické základy: TZ Zátoň, TZ Slavkov a TZ Nové Spolí u Českého Krumlova. Základny jsou hojně využívány pro činnost DDM, např. kytarový kroužek pořádá pravidelně 2krát v roce kytarový víkend na TZ Zátoň, kde žáci toho oboru připravují program na koncert.

Každý týden probíhá v DDM více než 20 hudebních hodin. Největší skupinu tvoří hodiny flétny (9) a výuka hry na kytaru (10).

10.1.1 Zájmové hudební útvary

- Flétnička - DDM nabízí kurz výuky hry na sopránovou zobcovou flétnu pro začátečníky od 1. třídy, pro mírně pokročilé od 2. třídy a pro pokročilé od 4. třídy. Kurz pro pokročilé je určen zkušeným hráčům na flétnu, kteří absolvovali kurz pro začátečníky a mírně pokročilé. Cena kurzu je 500Kč na celý školní rok. K výuce je používán kopírovaný notový materiál, který vybírá vedoucí kroužku. Děti mají desky, do kterých si noty řadí. Jako základní notový materiál jsou používány noty M. Klementa - Základy hry na sopránovou zobcovou flétnu. Pro nejmenší hráče jsou určeny notové materiály: Docela malé ježčí pískání s Písničkou a Fučílkem od V. Beilové s ilustracemi M. Nesvadby, dále Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami I. Hlavatého a S flétničkou do školy od R. Hodinové. Pokročilí hráči pracují s materiály z not J. Klindery – Snadná dueta I a se Sborníkem písní v úpravě pro zobcové flétny od J. Lukšu.
- Kytara - kytarový kroužek se v Českém Krumlově těší největší oblibě a to i ve srovnání s ostatními DDM v Jihočeském kraji. Na základě toho byl v DDM Český Krumlov uspořádán seminář pro vedoucí kytarových kroužků, který se týkal právě výuky hry na doprovodnou akustickou kytaru. Účastníci semináře dostali materiál, který je vlastně manuálem „jak na to“. Tento manuál vytvořila vedoucí kytarového kroužku v DDM Český Krumlov Hana Havlíčková ve spolupráci s kolegyní Lucií Carrascovou. Autorka se opírá o své dlouholeté zkušenosti s výukou hry na kytaru a v manuálu radí, jak pracovat se začátečníky i pokročilými a nechybí ani notový materiál pro představu, co ve kterém období děti zvládnou zahrát.

Tento materiál k nahlédnutí v příloze DP.

DDM Český Krumlov nabízí několik stupňů výuky hry na kytaru: Kytara pro začátečníky od 4. třídy, Kytara pokročilí I pro děti od 5. třídy, Kytara pokročilí II pro zájemce 7. až 9. třídy a Kytara pro dospělé - mírně pokročilí - pro zájemce od 16 -ti let. Cena zájmových útvarů pro děti je 500Kč za rok, výuka hry na kytaru pro dospělé stojí 600Kč na celý školní rok.

Jednotlivé hodiny výuky na kytaru jsou velmi pestré, děti rozvíjejí jak dovednost hrát na nástroj, tak i pěvecký projev, ti pokročilejší pracují i s vícehlasým zpěvem a s hrou s capodasterem. Děti nepracují podle žádného konkrétního zpěvníku, ale z materiálů, které jim donese vyučující, si tvoří vlastní zpěvník. Mezi notovými materiály najdeme písně od skupiny Čechomor, od J. Nohavici i nejnovější hity z rádií, např. Falling slowly od G. Hansarda a M. Irglové.

Jedinou nevýhodou je, že z nedostatku prostoru v budově DDM nemají hudební kroužky svou vlastní učebnu, která by byla uzpůsobena pro jejich potřeby. Např. výuka hry na kytaru by jistě lépe probíhala v místnosti, kde mohou žáci sedět na židli ve volném prostoru a noty mít před sebou na stojanu.

- Krumlovští pištcí - Tento soubor byl založen v roce 1998. V současné době jsou členy děti ve věku od 12 do 16 let, které hrají na všechny druhy zobcových fléten. V repertoáru tohoto souboru najdeme renesanční, gotické i barokní skladby ve vícehlasých úpravách. Již několik let spolupracuje soubor se souborem renesančních tanců Fioretto a tím se repertoár obohatil o ukázky renesančních tanců a zpěv. Krumlovští pištcí každoročně absolvují několik desítek vystoupení a to především při městských slavnostech a festivalech.
- Krumlovští pištcí příprava - pro děti od 1. třídy. Jak již z názvu vyplývá, děti jsou připravovány pro budoucí účinkování v souboru Krumlovští pištcí. Cena 500Kč.
- Hraníčko na hudební nástroje - od 3. třídy. Cena 500Kč

- ZŠ Chvalšiny: na této základní škole nabízí DDM Český Krumlov výuku kytary pro pokročilé od 5. třídy a pro pokročilé z řad mládeže a dospělých. Cena těchto zájmových útvarů je 400 a 500 Kč na celý školní rok. Dále je zde nabízena výuka hry na sopránovou zobcovou flétnu pro pokročilé žáky 3. -6. tříd. Pro předškolní děti je zde nabízen kroužek Zpíváníčko pro děti od 4 do 6 let, který je provozován v rámci MŠ Chvalšiny. Cena kroužku flétny a Zpíváníčka je 300Kč.
- ZŠ Větrní: v rámci této základní školy jsou nabízeny kurzy základů hry na flétnu pro začátečníky a mírně pokročilé od 1. třídy ZŠ. Roční úplata činí 300Kč.

11. PÍSEK

Město Písek je okresní město s 30 tisíci trvale žijícími obyvateli.

Ve městě se nachází 5 základních škol, např. ZŠ T. Šobra, ZŠ Svobodná a další. Jako okresní město má i město Písek gymnázium a několik středních škol a středních odborných učilišť. Najdeme zde i soukromou filmařskou školu.

O volný čas dětí a mládeže se kromě Domu dětí a mládeže v Písku a Základní umělecké školy Otakara Ševčíka Písek starají i další organizace, jako např. sportovní organizace či divadelní spolky.

11.1 Dům dětí a mládeže, Písek, Švantlova 2394

Ředitel: Mgr. Bohuslav Richter

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České

Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 1500

DDM v Písku nabízí řadu zájmových útvarů ve čtyřech odděleních. V nabídce najdeme zájmové útvary zaměřené na jazyky, keramiku, bojové umění, hudbu,

přírodovědu, techniku, tanec a další. Jednotlivé zájmové útvary nemají většinou nouzi o žáky, ale jinak je tomu u hudebních útvarů. V současné době v DDM Písek fungují pouze 3 hudební útvary - výuka hry na kytaru pro začátečníky, pěvecký sbor Sborissimo a pěvecký sbor Zvoneček. Poměrně nedávno se vyučovala ještě kytara pro pokročilé a výuka hry na sopránovou zobcovou flétnu. Proč zájemců o hudební vzdělávání v DDM Písek ubývá?

Odpověď je vcelku jednoduchá. V rámci rozšiřování úvazku vyučujícím ve školní družině dochází k tomu, že téměř každá základní škola nabízí výuku hry na sopránovou zobcovou flétnu. Pro rodiče je samozřejmě jednodušší, když dítě navštěvuje kroužek v budově školy a nemusí nikam přecházet. Dalším velmi výrazným faktorem je místní základní umělecká škola. V rámci rozšíření řad nových žáků nabízí totiž program pro předškolní děti. A tyto děti pak v základní umělecké škole zůstávají i po přechodu na základní školu. Pouze si vyberou nástroj, na který chtějí začít hrát a nebo zůstávají v pěveckém sboru. Samozřejmě, že i tyto děti by mohly navštěvovat hudební obory v DDM. Pokud např. v základní umělecké škole navštěvují výuku hry na klavír, mohly by v DDM navštěvovat výuku hry na kytaru. Pokud se chtějí věnovat hře na kytaru pouze ze zájmu a chtějí se naučit hlavně praktické hraní např. k táboráku, neměl by to přeci být problém. Ale problém to je. Současné vedení základní umělecké školy v Písku nesouhlasí s tím, aby jejich žáci navštěvovali ještě jiné hudební útvary. Jestli to takhle půjde dál, hudební útvary v DDM zaniknou úplně.

11.1.1 Zájmové hudební útvary

- Kytara začátečníci – V tomto zájmovém útvaru působí cca 6 dětí. Žáci se v průběhu roku seznámí se základy hry na kytaru a se zpěvem s kytarovým doprovodem. Základy hry na kytaru, zpěv s kytarovým doprovodem. Kroužek je určen pro zájemce z 1.stupně ZŠ – studenti SŠ. Cena kurzu 600Kč.
- Pěvecký sbor Sborissimo – Pro zájemce od 6.třídy ZŠ až po seniory. Vítání jsou všichni, kteří rádi zpívají. V současné době jsou členy sboru studenti VŠ a dospělí. Většina členů působí ve sboru již od 5. třídy ZŠ. A jelikož noví zájemci z řad žáků základní školy nepřicházejí, sbor zůstává ve stále stejném složení a stárne. Sbor se účastní i některých mezinárodních přehlídek a často vystupuje ve spolupráci s městem Písek. Roční úplata je 600Kč.
- Pěvecký sbor Zvoneček – Zpívání pro předškolní děti či žáky 1.stupně ZŠ. Cena kurzu 600Kč.

12. STRAKONICE

V okresním městě Strakonice žije trvale cca. 24 tisíc obyvatel, z čehož více jak 3 tisíce obyvatel tvoří děti a mládež do 15 let.

Ve městě se nachází 4 základní školy: Základní škola Strakonice, Dukelská 166; Základní škola F. L. Čelakovského; Základní škola Strakonice, ul. Jiřího z Poděbrad 882 a Základní škola a Mateřská škola Strakonice, Povážská 263. Ve většině škol jsou v současné době otevřeny hudební kroužky a tak je tomu i na základních školách ve Strakonících. Např. na ZŠ F. L. Čelakovského je otevřen volitelný předmět Sborový zpěv. Na této škole působí 2 sbory, které se podílejí na kulturních akcích pořádaných školou, městem či jinými institucemi. Dále zde najdeme kroužek Pískání pro zdraví.

Ve městě najdeme též množství středních škol, z nichž jmenujme např. Gymnázium Strakonice, Střední škola řemesel a služeb Strakonice, Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Strakonice.

Ve městě působí také zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko výchovné péče.

O hudební vzdělávání dětí a mládeže se stará především Základní umělecká škola Strakonice. Základní umělecká škola se po rozsáhlých rekonstrukcích vrátila zpět na zámek a dále působí též v ulici Kochana z Prachové a na ZŠ v Radomyšli. Školu navštěvuje cca. 750 žáků a to ve 4 odděleních. Hudební obor je nejstarší a nejnavštěvovanější obor na této ZUŠ a v současné době nabízí výuku sólového i sborového zpěvu, výuku hry na dechové a smyčcové nástroje, klavír, keyboard a jelikož působí ve „městě dudáků“, nabízí též výuku hry na dudy.

12.1 Dům dětí a mládeže, Strakonice, Na Ohradě 417

Ředitel: Mgr. Iva Šrámková

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 1500

DDM Strakonice sídlí Na Ohradě 417. Toto zařízení využívá pro svou práci několik budov. Budova Na Ohradě slouží pro výuku zájmových kroužků: keramika, výtvarná výchova, výuka jazyků, výpočetní technika, hudební obory a další. Tato budova je nově zrekonstruována a vznikly tak krásné prostory, které jsou vhodně vyzdobeny za pomoci výtvarných kroužků. V budově se nachází i taneční sál, který je využíván tanečními a sportovními kroužky. Další budovou je Kodádkova vila ve Vodňanech, kde probíhají zájmové útvary pro děti i dospělé odloučeného pracoviště Vodňany. Centrum ekologické výchovy na Podskalí je odloučeným pracovištěm na okraji Strakonice. Na tomto pracovišti je vytvořeno zázemí pro všechny přírodovědné

kroužky. Dalším odloučeným pracovištěm je DDM Volyně, který sídlí v budově bývalé radnice a také využívá prostor tělocvičny a baletního sálu na ZŠ Volyně.

DDM Strakonice pořádá každoročně spoustu akcí, např. maškarní karneval, mikulášskou nadílku s besídkou, Den Země, hudební, pěvecké a recitační soutěže, odpolední tvůrčí dílny a další.

Zájem dětí o dění v DDM Strakonice je velký, což dokazuje počet dětí, který v loňském roce toto pracoviště navštěvoval. Ve 119 zájmových útvarech pracovalo více než 1000 dětí.

DDM Strakonice si klade za cíl tvořivý rozvoj dětí, seznámení s novinkami hlavně ve světě počítačů, dát jim prostor pro seberealizaci.

12.1.1 Zájmové hudební útvary

- Hra na flétnu – určeno pro zájemce od 1. třídy, kteří se chtějí naučit hrát na sopránovou zobcovou flétnu. Roční školné 900Kč.
- Hra na keyboard – tento zájmový útvar je určen dětem od 6 let, které vlastní keyboard. Pro DDM by byl nákup několika kláves velkou finanční zátěží, která by se nepříjemně promítla i v ceně tohoto zájmového útvaru. Proto si žáci své keyboardy nosí na hodinu. V hodinách se děti seznámí se základy hry na elektronické klávesové nástroje. Cena na rok 900Kč.
- Hra na kytaru – Určeno pro zájemce od 1. třídy, ovšem podmínkou je schopnost umáčknout struny a mít vlastní nástroj. Děti se v průběhu roku seznámí se základy hry na kytaru jako na doprovodný nástroj. O tento zájmový útvar je velký zájem a DDM Strakonice proto nabízí několik hodin výuky hry pro začátečníky i pokročilé. Žáci pracují hlavně se zpěvníkem Já písnička 1 a dále s materiály, které jim nosí vedoucí kroužku. Roční úplata činí 900Kč.

V DDM Strakonice probíhá každý týden 9 hudebních hodin - 5 hodin výuky na akustickou kytaru, 3 hodiny hry na keyboard a 1 hodina hry na flétnu.

Spojené vyučování 2 skupin kytar

DDM Strakonice je velice pěkné zařízení a bylo by jistě přínosné, kdyby do budoucna byla zřízena učebna pro výuku hudebních kroužků, kde by děti měly lepší podmínky k práci. Zvláště pro výuku kytar není sezení u stolu to nejlepší.

13. ČESKÉ BUDĚJOVICE

Město České Budějovice je krajské město, ve kterém trvale žije téměř 100 tisíc obyvatel. Z toho 15% tvoří děti a mládež do 15 -ti let.

Ve městě se nachází 24 základních škol, z čehož Základní škola Bezdrevská je zároveň i Základní uměleckou školou. V této škole probíhá rozšířená výuka hudební výchovy. Dále ve městě a přilehlém okolí najdeme 10 gymnázií a 6 středních škol.

Základní umělecké školy se ve městě nachází 4: Základní umělecká škola B. Jeremiáše, Základní umělecká škola Piaristické náměstí, Základní umělecká škola první soukromá v.o.s.Strnad a Základní umělecká škola druhá soukromá Máj II. Z hlediska hudebního vzdělávání můžeme jmenovat ještě soukromou Hudební školu Yamaha, která má pobočku i na již zmiňované ZŠ Bezdrevská.

Ve městě dále najdeme velké množství sportovních, tanečních či odborně zaměřených zařízení, která se věnují zájmovému vzdělávání dětí a mládeže. DDM České Budějovice má jistě v této nabídce své nezastupitelné místo hlavně díky své velké plošné působnosti - zajišťuje zájmové vzdělávání na několika základních a středních školách.

Toto krajské město je i hlavním sídlem několika organizací, které se věnují dětem a mládeži a též dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků.

13.1 Dům dětí a mládeže, České Budějovice,

U Zimního stadionu 1

Ředitel: Mgr. Josef Hošek

Datum zahájení činnosti: 16.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 3000

DDM České Budějovice sídlí v budově bývalé Hardtmuthovy vily. Některé zájmové útvary se kvůli svému specifickému zaměření či kvůli větší dostupnosti konají i v jiných prostorách než jen v Hardtmuthově vile: Středisko sportu Rožnov (kroužky silových sportů a stolního tenisu), Loděnice u Malého jezu (kroužky vodácké), Středisko v Lannově loděnici u Dlouhého mostu (kroužky dramatické, přírodovědné, tělovýchovné i turistické a sportovní soutěže), prostory základních či středních škol (kroužky taneční, tělovýchovné a další aktivity).

Na začátku každého školního roku otevírá toto zařízení asi 200 zájmových programů, do kterých se pravidelně hlásí na dva tisíce dětí a dospělých. Zájmové útvary jsou různého zaměření, např. taneční, hudební, přírodovědné a technické. Velkému zájmu ze strany dívek se těší zejména taneční skupiny s různým pohybovým zaměřením. Tyto skupiny se účastní i republikových, evropských či světových klání, na kterých dosahují výborných výsledků.

Mezi další úspěšné zájmové útvary se řadí pěvecký sbor Jitřenka, který často vystupuje doma i v zahraničí a účastní se i světových hudebních festivalů. Úspěšný je i Klub amatérského novináře, který již sedmou sezónu vydává časopis Budějovická hvězda s příspěvky dětí ze základních i středních škol. Tento časopis lze shlédnout i na adrese www.ddmcb.cz/hvezda.

DDM České Budějovice pořádá pro děti i různé sportovní turnaje, zábavné hry či výlety do přírody. Pravidelně pořádají též Den dětí, Mikulášskou besídku, výstavy

v době Vánoc a Velikonoc, besedy s cestopisnou tematikou ve spolupráci s Biologickou univerzitou a samozřejmě organizují i okresní a krajské olympiády vypisované MŠMT České republiky, OŠMT Krajského úřadu Jihočeského kraje a dalšími organizacemi. DDM v Českých Budějovicích je i pravidelným účastníkem na Bambiriádě¹⁶.

I v době školních prázdnin je o děti postaráno. Velkou oblibu si získaly letní tábory, odborná soustředění a tzv. příměstské tábory, které zajistí program pro děti v době jarních a letních prázdnin.

Zájmová činnost v tomto DDM začíná druhý týden v září a končí nejpozději na začátku června. Pro přihlášení do vybraných programů je nutno vyplnit přihlášku a uhradit školné na celý školní rok. U většiny programů je rozvrhována informační či zahajovací schůzka, kde se rodiče i děti dozví o daném kroužku maximum informací.

13.1.1 Zájmové hudební útvary

- Hra na flétnu – výuka základů hry na zobcovou flétnu, pro chlapce a dívky od 6 do 14 let. Cena kurzu je 600Kč.
- Hra na klavír/Písnička – výuka hudebních základů vedoucí k interpretaci různých druhů písní za vlastního doprovodu s perspektivou využití pro soukromé i společenské příležitosti. Vhodné pro děti od 7 do 14 let. Cena kurzu 600Kč.
- Hra na kytaru – výuka základů doprovodné hry s možností uplatnění např. u táborových ohňů. Doporučeno pro děti od 9 let. Hodinová dotace je 1 hodina týdně za cenu 600Kč.
- Jitřenka – klasický pěvecký sbor pro chlapce i dívky od 10 do 15 let. Výběr dětí do sboru pomocí konkurzu. Cena 500Kč.
- Doplňovací sbor Jitřenky – sborový zpěv pro děti ve věku 8 – 10 let. Úplata na celý školní rok činí 450Kč.
- Komorní sbor – sborový zpěv pro chlapce i dívky ve věku 15 – 19 let. Výběr sboristů na základě konkurzu. Cena kurzu 500Kč.
- Modřinky – přípravný pěvecký sbor pro chlapce a dívky od 6 do 8 let. Kurzovné 400Kč.

---

¹⁶ Bambiriáda je celostátní přehlídka možností využití volného času dětí a mládeže. Na přehlídce mohou návštěvníci shlédnout vystoupení dětských souborů i ukázky práce jednotlivých organizací, které pracují s dětmi a mládeží. Cílem této akce je ukázka smysluplného využití volného času dětí a mládeže.

14. JINDŘICHŮV HRADEC

Jindřichův Hradec je okresní město, které čítá necelých 23 tisíc obyvatel.

Ve městě se nachází Základní škola Jindřichův Hradec II Janderova a MŠ, ZŠ a Praktická škola Jindřichův Hradec, Jarošovská.

Dále zde najdeme Základní uměleckou školu Vítězslava Nováka. Tato hudební škola má již téměř 70 - ti letou tradici a její prostory navštěvuje cca. 750 žáků. Hudební obor na ZUŠ Vítězslava Nováka je nejnavštěvovanějším oborem s velkou a atraktivní nabídkou hudebních oborů a též i oborem s nejdelší tradicí. Žáci pravidelně koncertují každý měsíc a dále vystupují při větších koncertech či při slavnostech města a jiných akcích.

Vysoká kvalita výuky a pestrá nabídka hudebních oborů jsou jistě nepřekonatelnou konkurencí DDM v Jindřichově Hradci. Ale přesto DDM nabízí několik oborů, které navštěvuje několik desítek dětí.

14.1 Dům dětí a mládeže, Jindřichův Hradec, Růžová 10

Ředitel: Mgr. Vladimír Prokýšek

Datum zahájení činnosti: 16.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 1500

DDM v Jindřichově Hradci zajišťuje mimoškolní zájmovou činnosti pro děti nejen ve městě Jindřichův Hradec, ale též pomocí odloučených pracovišť v dalších 2 městech – v Třeboni a Dačicích. V Jindřichově Hradci užívá DDM dvě budovy, budovu v Růžové a Hradební ulici.

Vždy na začátku září vydává toto zařízení nabídkovou brožurku, ze které si zájemci mohou vybrat kroužky s technickým, sportovním, tanečním, hudebním a dalším zaměřením. Nabídka je velmi pestrá, takže má každý možnost vybrat si dle svého zájmu a zaměření. Pro přihlášení do zájmového útvaru je nutno vyplnit přihlášku, která se

odevzdává na zápisu, který se koná poslední týden v září. Nutností je zaplacení školného na celý rok. V ceně je jak výuka, tak i materiály potřebné pro výuku. V průběhu roku již děti za materiály neplatí.

DDM v Jindřichově Hradci též pečuje o volný čas dětí i o školních prázdninách. Pravidelně jsou pořádány letní tábory v průběhu celých prázdnin

14.1.1 Zájmové hudební útvary

- Pěvecký kroužek - tento hudební zájmový útvar je určen dětem, které mají rády moderní i lidové písničky. Cena na školní rok je 300Kč.
- Flétnička začátečníci - výuku hry na sopránovou zobcovou flétnu navštěvují děti od 6 -ti let. Děti se v průběhu roku seznámí se základy hry levou rukou. Roční úplata je 300Kč.
- Flétnička mírně pokročilí - tento kroužek je určen dětem, které již zvládly začátky hry na flétnu. Během ročního kurzu rozšíří dovednost hry na flétnu o hru pravou rukou. Cena 300Kč.
- Flétnička pokročilí - určeno dětem, které prošly kurzem pro mírně pokročilé, či pro zájemce, kteří zvládají hru pravou i levou rukou. V tomto kroužku se začíná pracovat i s vícehlasými skladbami. Úplata za celý školní rok je 300Kč.
- Zpívání s kytarou začátečníci - určeno dětem od 3. třídy, které mají zájem naučit se základy hry na doprovodnou akustickou kytaru. Cena je 400Kč.
- Zpívání s kytarou mírně pokročilí - do tohoto kroužku chodí děti, které již absolvovaly kurz pro začátečníky a zvládají tedy několik základních akordů. Roční úplata činí 400Kč.
- Zpívání s kytarou pokročilí I a II - z názvu je patrné, že kroužek je vhodný pro děti, které zvládají základy doprovodné hry na kytaru. Cena 400Kč.

15. TÁBOR

Město Tábor je okresní město s cca. 37 tisíci obyvatel.

Ve městě se nachází 6 základních škol, z čehož některé jsou 2 základní školy sloučené v jeden celek. Dále zde najdeme několik středních škol a středních odborných učilišť.

Ve městě působí Základní umělecká škola Oskara Nedbala a Základní umělecká škola Sezimovo Ústí. Také zde působí soukromá Hudební škola Yamaha, která má své pobočky na 2 základních školách.

Historie ZUŠ Oskara Nedbala sahá až do roku 1913, kdy byl založen Městský hudební ústav. V současné době navštěvuje základní uměleckou školu 600 žáků, kteří jsou soustředěni ve 2 oborech - hudebním a výtvarném. Zájemci se mohou hlásit na výuku hry na klavír, housle, bicí nástroje, kytaru, elektronické klávesy a další nástroje a samozřejmě také na výuku sólového zpěvu. V rámci ZUŠ pracuje dětský pěvecký sbor a soubor zobcových fléten Flauti Belli. Žáci mají možnost prezentovat své výsledky při školních koncertech v sále školy či při koncertech v divadle Oskara Nedbala. ZUŠ Oskara Nedbala má též několik zahraničních partnerů - z Německa, Rakouska, Slovinska a Francie.

Soukromá hudební škola Yamaha v Táboře vyučuje několik oborů, které jsou hojně navštěvovány dětmi a mládeží. Mezi tyto obory patří výuka hry na kytaru, keyboard, zobcovou flétnu či výuka popového zpěvu.

Zvláště výuka hudebních oborů na základní umělecké škole je obrovskou konkurencí pro ostatní organizace, mezi které patří i DDM Tábor. Možná i právě proto zde najdeme pouze výuku jednoho hudebního oboru.

15.1 Dům dětí a mládeže, Tábor, Tržní náměstí 346

Ředitel: Mgr. Josef Musil

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 1100

DDM Tábor je nově přestěhován na Tržním náměstí. V této bývalé základní škole našlo zařízení vhodné prostory pro svou práci. Mimo jiné zde najdeme výtvarný ateliér, ve kterém probíhá i výuka hry na kytaru, keramickou dílnu a pro děti je zde vytvořen koutek, ve kterém mají možnost hry stolního fotbalu.

Každoročně se v DDM pořádá řada akcí, mezi které patří např. okresní kola olympiád, tvořivé „workshopy“ pro zájemce z řad široké veřejnosti a řada dalších.

O volný čas dětí a mládeže v době prázdnin je též postaráno, DDM Tábor nabízí několik letních táborů a o jarních prázdninách i lyžařské zájezdy.

15.1.1 Zájmové hudební útvary

- Kytara a zpěv k táboráku – výuka doprovodné akustické kytary probíhá v DDM Tábor v učebně výtvarné výchovy. Ovšem pro výuku tohoto zájmového útvaru je zde vše uzpůsobeno. Děti mají k dispozici sezení ve volném prostoru, noty na

notovém stojanu a k dispozici je i „špalek“ pod levou nohu (pro lepší držení nástroje). Výuka trvá 60 minut a hodiny se účastní 2 žáci. Pro zvláště talentované děti je možná i individuální výuka.

V průběhu prvního roku se žáci seznámí s několika základními akordy a rytmy.

K lepšímu zvládnutí této látky používají 30 akordových a zároveň i rytmických cvičení. Každé cvičení se skládá z různých akordových kombinací, od nejjednoduššího střídání akordů D a A až po kombinace několika akordů v řadě D -G -E -A -G, atd. Po zvládnutí několika prvních akordů začínají žáci s doprovodem písní.

Zpočátku vybírá notový materiál vyučující a to především ze zpěvníků Já, písnička I a II, které jsou v učebně k dispozici. Pokročilí žáci si sami vybírají, kterou píseň by se chtěli naučit. Na hodinu si připraví seznam cca. 10 písní a po následné konzultaci s vedoucím na těchto písních pracují v následujících hodinách.

Tento zájmový útvar je určen dětem od 9 let a zápisné na celý školní rok činí 650Kč.

16. KAPLICE

Kaplice je okresní město, ve kterém trvale žije necelých sedm tisíc obyvatel.

Ve městě se nachází tři základní školy: Základní škola Kaplice, Školní ulice 226; Základní škola Kaplice, Fantova ulice 446 a Základní škola a Praktická škola, Omlenická 436. Také střední vzdělávání je ve městě zastoupeno a to díky Střední odborné škole ekonomické a Střednímu odbornému učilišti v Pohorské ulici 2 a Gymnáziu Kaplice.

Zájmové vzdělávání dětí a mládeže zde krom sportovních klubů zajišťuje i Základní umělecká škola v Linecké ulici 2 a Dům dětí a mládeže.

16.1 Dům dětí a mládeže, Kaplice, Omlenická 436

Ředitel: Karel Toncar

Datum zahájení činnosti: 27.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 500

Hlavním předmětem DDM Kaplice je příprava a zabezpečení zájmových aktivit pro volný čas dětí školního i předškolního věku a mládeže. Zájmová činnost zahrnuje útvary s náplní sportovní, hudební, jazykovou, technickou, přírodovědnou, atd. Každý rok DDM vydává letáček, který obsahuje seznam kroužků, závaznou přihlášku a kalendář akcí na daný školní rok.

V průběhu školního roku je dětem, mládeži i rodičům s dětmi nabízena celá řada akcí, např. soutěže, zájezdy, výlety. Velký ohlas u veřejnosti vždy vyvolá tradiční Večerní běh Kaplicí, Den dětí, Maškarní karneval, Švandyboj a další.

Samozřejmostí v nabídce tohoto DDM je i několik tuzemských a zahraničních letních táborů, příměstský tábor a soustředění některých kroužků.

16.1.1 Zájmové hudební útvary

- Já jsem muzikant - základy hry na klávesy a klavír - pro děti od 3. třídy, harmoniku - od 5. třídy. Výuka formou hry a zábavy, nutno vlastnit nástroj. Přizpůsobení věku dítěte. Cena 350Kč.
- Kytary - základy doprovodné hry. Nutností je vlastnit nástroj. Cena 350 Kč.

17. BLATNÁ

Toto šesti tisícové město se nachází v okrese Strakonice.

Ve městě najdeme 2 základní školy - Základní škola T. G. Masaryka a Základní škola J. A. Komenského, dále Střední odbornou školu Blatná a Střední odborné učiliště.

Významnou organizací z hlediska hudební výchovy je Základní umělecká škola Blatná, která zde působí již od roku 1949. V současné době probíhá výuka v hudebním a výtvarném oboru, které navštěvuje cca. 350 žáků. V ZUŠ Blatná se vyučuje hra na kytaru, housle, saxofon, keyboard, dudy a také sólový zpěv. Na půdě ZUŠ působí i několik souborů, např.: dudácká muzika, soubor Samhain, kytarový orchestr, keyboardový soubor či pěvecký sbor Úslaváček.

17.1 Dům dětí a mládeže, Blatná, Palackého 652

Ředitel: Marie Šestáková

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České

Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 450

DDM Blatná nabízí pro zájemce z řad dětí a mládeže i z řad dospělých řadu zájmových kroužků a volnočasových aktivit.

V průběhu roku pořádá toto zařízení několik kurzů, soutěží, vzdělávacích akcí a výletů - např. přednášky a besedy o cestách do exotických zemí, rybářské závody "Blatenský kapr", vystoupení pro rodiče a samozřejmě nechybí ani maškarní bál. O letních prázdninách je tradičně pořádán rybářský tábor.

17.1.1 Zájmové hudební útvary

- Pískání pro zdraví – Určeno dětem od 5 -ti let. Děti jsou rozdělené do skupin podle výkonnosti a individuální péče. V DDM Blatná funguje 5 skupin fléten, ve kterých pracuje celkem 18 dětí. Výuka probíhá podle notového materiálu Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami od I. Hlavaté.
- Kytara – Kroužek je určen dětem od 3. třídy ZŠ. Celkem 14 dětí pracuje ve 2 skupinách. Tyto skupiny jsou rozdělené podle výkonnosti. Žáci kytarového kroužku pracují podle notových materiálů Já písnička 1 -4. Doplňkovým materiálem jsou tištěné texty s akordovými značkami. Většinou jde o současné populární písně.
- Klávesy – Tento kroužek navštěvují děti od 3. třídy ZŠ. V současné době v tomto kroužku pracují 4 žáci. Jako notový materiál slouží Já písnička a noty dle zájmu, které připraví vedoucí kroužku.

Žáci hudebních zájmových útvarů prezentují svou práci na přehlídkách DDM Blatná, na vánočním koncertě na místní základní škole a též na závěrečných koncertech, které jsou pořádány na konci školního roku.

18. SOBĚSLAV

Okresní město Soběslav trvale obývá cca. 7 300 obyvatel.

Ve městě se nachází 2 základní školy: Základní škola Soběslav Třída Edvarda Beneše 50/II a Základní škola Soběslav Komenského 20/I. Základní škola E. Beneše nabízí krom jiných nepovinných předmětů i výuku hry na flétnu a sborového zpěvu.

Ze středních škol zde najdeme Gymnázium Soběslav, střední odborné učiliště technické a učiliště a Odborné učiliště a Praktickou školu.

Významnou organizací z hlediska volného času dětí a mládeže je Tělovýchovná jednota Spartak Soběslav, která nabízí pestrou nabídku sportovních aktivit v oddílech aikida, basketbalu, sportovní gymnastiky, kuželek a dalších.

Děti a mládež mají též možnost zapojit se do folklorního tanečního a hudebního souboru Soběslavská chasa mladá, který ve městě působí již od přelomu roku 1989/1990. Tento soubor se věnuje prezentaci historie, kultury, krojů, lidové hudby a tanců. Soubor každoročně pořádá Staročeský bál a účastní se folklorních festivalů a jiných vystoupení.

18.1 Dům dětí a mládeže, Soběslav, Na Pršíně 27

Ředitel: Danuše Macháčková

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České

Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 600

Dům dětí a mládeže v Soběslavi se zabývá zajištěním volnočasových aktivit pro děti a mládež. V tomto DDM nalezneme pestrou nabídku zájmových útvarů, např.: diskotance, mažoretky, radioklub, keramika, výuka cizích jazyků, házená, stolní tenis a další.

DDM Soběslav stejně jako ostatní domy dětí a mládeže nabízí řadu příležitostných aktivit, mezi které patří i Mikulášská besídka či karneval, a samozřejmě také letní pobytové tábory.

18.1.1 Zájmové hudební útvary

- Orientální bubny – neděle 19 -20.00. Mgr. Čipera Josef

Ostatní hudební zájmovou aktivitu v DDM Soběslav zajišťuje soukromá Hudební škola Yamaha České Budějovice, která zde působí každý den v týdnu krom úterý. Tato soukromá hudební škola zde zajišťuje hudební vzdělávání pro děti předškolního věku a dále pro děti a mládež od 6 do 18 let. Probíhá zde výuka hry na kytaru, flétnu, keyboard či výuka skupinového popového zpěvu. Tato hudební škola zde působí teprve od září 2007, ale již nyní její výuku navštěvuje značný počet dětí.

19. TÝN NAD VLTAVOU

Týn nad Vltavou je okresní město s osmi a půl tisíci obyvatel. Ve městě najdeme 2 základní školy, logopedickou školu, gymnázium a střední integrovanou školu v Hněvkovicích.

O mimoškolní volnočasové aktivity dětí a mládeže se v Týně nad Vltavou stará několik organizací a spolků. Mimo Městský dům dětí a mládeže je to Základní umělecká škola Karla Komzáka, Skautská organizace stř. 07, Svobodný oddíl Brontosaurus, Mládežnický oddíl RK Týn nad Vltavou, Kanoistický klub Jiskra a další.

Základní umělecká škola Karla Komzáka je zaměřena na výuku v hudebním oboru. Děti mohou navštěvovat výuku hry na housle, klavír, zobcovou flétnu, lesní roh, kytaru či hodiny klasického a populárního sólového zpěvu. Tato hudební škola si neklade za hlavní cíl výchovu profesionálních muzikantů, ale snaží se hlavně o rozvinutí „lásky k hudbě“.

Jelikož si v ZUŠ Karla Komzáka mohou zájemci vybrat z pestré nabídky kvalitně vyučovaných hudebních oborů, není poptávka o výuku hudebních oborů v jiných zařízeních. Proto ani Městský dům dětí a mládeže nenabízí žádný hudební kroužek.

19.1 Městský dům dětí a mládeže Týn nad Vltavou, Tyršova 26, okres České Budějovice

Ředitel: Miroslav Petřík

Datum zahájení činnosti: 27.03.1996

Zřizovatel: Město Týn nad Vltavou, náměstí Míru 2, 375 01 Týn nad Vltavou

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 900

Městský dům dětí a mládeže se přestěhoval do nově zrekonstruované budovy a díky tomu může nyní nabídnout pestrou a atraktivní nabídku zájmových útvarů, která se oproti minulým létům značně rozšířila. S rekonstrukcí dalších prostor se počítá

s vybudováním dalšího zázemí pro mládež, jako např. vybudování hudební zkušebny. Děti a mládež mají k dispozici mimo jiné i sportoviště nejmenších dětí a přírodní posilovnu.

Toto zařízení zajišťuje pravidelnou činnost v cca 60 zájmových útvarech - radioklub, sportovní kroužky, mažoretky a další. Městský dům dětí a mládeže vychází vstříc i zájemcům, kteří jsou přes týden na internátu, proto některé kroužky fungují i o víkendech. Do pravidelné činnosti se ročně zapisuje na 700 zájemců a v posledních letech byl zaznamenán výrazný nárůst počtu mládeže od 15 do 25 let a to především díky pravidelné víkendové činnosti.

V průběhu roku pořádá městský dům velké množství akcí a soutěží nejen pro děti ze zájmových útvarů, ale též pro širokou veřejnost - Drakiáda, vánoční a mikulášská besídka, karneval, přírodovědné vycházky a velké množství soutěží. Na konci školního roku je pravidelně pořádána závěrečná Akademie.

O jarních prázdninách je pravidelně organizován lyžařský pobyt na horách a o letních prázdninách tuzemské letní tábory, příměstské tábory a oblíbený pobyt u moře.

20. VESELÍ NAD LUŽNICÍ

Město Veselí nad Lužnicí čítá 6 600 stálých obyvatel. Ve městě se nachází Základní škola Veselí nad Lužnicí, Blatské sídliště 23; Zvláštní škola; Střední odborná škola pro ochranu a tvorbu životního prostředí.

Mezi subjekty, které zajišťují volnočasové aktivity pro děti a mládež, patří: Základní umělecká škola, Dům dětí a mládeže, Středisko vodních skautů Kotva, Středisko pěších skautů Racek, Občanské sdružení Semafor - volnočasové centrum pro děti a mládež a další. Občanské sdružení Semafor krom letních táborů a jiných aktivit pořádá též přednášky pro dospívající mládež či pro rodiče a učitele.

20.1 Dům dětí a mládeže, Veselí nad Lužnicí, Husova 107

Ředitel: Zdena Opatrná

Datum zahájení činnosti: 20.05.1996

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České
Budějovice

Právní forma: Příspěvková organizace

Nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení: 550

Dům dětí a mládeže ve Veselí nad Lužnicí funguje ve městě již 36 let. Provoz v tomto zařízení byl zahájen v lednu 1972, kdy bylo otevřeno prvních 12 zájmových útvarů.

V současné době došlo k přestěhování DDM do nově zrekonstruovaného areálu. V budově DDM se nachází několik učeben, takže každý kroužek má své místo. Nově zde byla otevřena herna, která je přístupná všem dětem od pondělí do čtvrtka v odpoledních hodinách. V tomto roce ještě většina kroužků funguje v prostorách mimo novou budovu, např. v kulturním domě či rybářské chatě. DDM Veselí nad Lužnicí letos otevřelo 26 zájmových útvarů, které navštěvuje téměř 400 dětí z města i okolí.

21. DDM V ČÍSLECH - SHRnutí

DDM	Zřizovatel	Max. počet dětí v DDM	Odloučená pracoviště (jiná místa působnosti)	Počet hudebních kroužků
Blatná	Jihočeský kraj	450		3
České Budějovice	Jihočeský kraj	3000		7
Český Krumlov	Jihočeský kraj	1500	ZŠ Chvalšiny, ZŠ Větřní	4
Jindřichův Hradec	Jihočeský kraj	1500	Třeboň, Dačice	3
Kaplice	Jihočeský kraj	500		2
Písek	Jihočeský kraj	1500		3
Prachatice	Jihočeský kraj	4000	Netolice, Volary, Vimperk, obce Lhenice, Zbytiny, Stožec, Čkyně	3
Soběslav	Jihočeský kraj	600		1
Strakonice	Jihočeský kraj	1500		3
Tábor	Jihočeský kraj	1100		1
Týn nad Vltavou	Město Týn nad Vltavou	900		0
Veselí nad Lužnicí	Jihočeský kraj	550		0

DDM	Nabízené obory	Sbory	Roční úplata v Kč (průměr)
Blatná	Pískání pro zdraví, Kytara, Klávesy		400
České Budějovice	Hra na flétnu, Hra na kytaru, Hra na klavír/Písnička,	Jitřenka, Doplnovací sbor Jitřenky, Komorní sbor, Modřinky	550
Český Krumlov	Flétnička, Kytara, Hraničko na hudební nástroje, Krumlovští pištcí		500
Jindřichův Hradec	Pěvecký kroužek, Flétnička, Zpívání s kytarou		300
Kaplice	Já jsem muzikant, Kytary		350
Písek	Kytara	Pěvecký sbor Sborissimo, Pěvecký sbor Zvoneček	600
Prachatice	Kytarový kroužek, Soubor Píšťalka, Pískání pro zdraví		700
Soběslav	Orientální bubny		
Strakonice	Hra na flétnu, Hra na keyboard, Hra na kytaru		900
Tábor	Kytara a zpěv k táboráku		650
Týn nad Vltavou			
Veselí nad Lužnicí			

Pokud se podíváme na shrnující tabulku, zjistíme, že mezi nejčastěji vyučované obory v DDM patří hra na kytaru a hra na flétnu. Největší zájem o hru na kytaru a na flétnu je v DDM Český Krumlov, kde každý týden probíhá 9 hodin výuky hry na flétnu a 10 hodin výuky hry na kytaru. Ačkoliv je v Krumlově velmi kvalitní ZUŠ, děti se do DDM na výuku hry na kytaru a flétnu rády vrací a každý rok se jejich řady rozrůstají. Mimo jiné je to jistě i tím, že vedoucí těchto kroužků jsou velmi nápadití a snaží se s dětmi pracovat tak, aby hodina byla pestrá, zábavná a zároveň aby se žáci mnohému naučili. Není s podivem, že právě v tomto DDM vznikl „manuál“ k výuce hry na akustickou kytaru.

Mezi oblíbený zájmový útvar patří i sborový zpěv. Tento zájmový útvar klade na vedoucí útvaru vysoké nároky a to jak z hudebního, tak i z časového hlediska. Výuka sborového zpěvu probíhá ve 2 DDM - v Písku a v Českých Budějovicích. Mezi nejvýznamnější patří jistě sbor Jitřenka z Českých Budějovic.

22. DDM versus HŠ Yamaha

22.1 Hudební škola Yamaha

Hudební škola Yamaha působí po celém světě a též v České republice má výrazné zastoupení. V Jihočeském kraji působí v 10 městech - České Budějovice, Tábor, Písek, Třeboň, Nová Včelnice, Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Březnice, Soběslav a Strakonice.

Hudební škola Yamaha byla v roce 1996 otevřena v Českých Budějovicích a tato škola patří mezi nejvýznamnější Yamaha školy v republice i Evropě. Nejmladší školou v regionu je HŠ Yamaha Soběslav, která funguje od října 2007.

Tato organizace se zaměřuje na mimoškolní hudební vzdělávání pro všechny věkové kategorie - dětmi od 4 měsíců počínaje a dospělými okolo 60 let konče. Nejpočetnější skupinu žáků tvoří děti a mládež od 5 do 15 let.

V HŠ Yamaha se vyučují tyto obory: Robátka, První krůčky k hudbě, Rytmické krůčky, Zobcová flétna, Akustická kytara, Elektrická kytara, Basová kytara, Výuka hry na Keyboard (obory - Fun Key Kids a Fun Key) a Popový zpěv.

Žáci z HŠ Yamaha mají velké možnosti k prezentaci výsledků své práce a to jak v rámci závěrečných či vánočních koncertů, tak na akcích, které pořádají jednotlivá města. Dále se žáci účastní postupové soutěže, kde vystupují jak jednotlivě, tak i ve skupinách.

O hudební vzdělávání v HŠ Yamaha je v současné době velký zájem a to zejména ze strany dětí. Je to dáno také tím, že učební materiály zahrnují velké procento velmi populárních písní či skladeb.

22.2 DDM vs. HŠ Yamaha

	HŠ YAMAHA	DDM
Výuka	Otevřená skupinová výuka, při které se žáci učí společně a současně jeden od druhého. Individuální výuka není součástí vyučovací koncepce, proto lze individuální výuku najít pouze v rámci skupinové výuky.	Ve většině případů probíhá vzdělávání formou skupinové výuky, ale pokud to možnosti jednotlivých DDM dovolí, je pro talentované žáky možná i individuální výuka. Ale preferována je výuka skupinová.
Vzdělání pedagogů	V této hudební škole vyučují speciálně vyškolení pedagogové. Jedná se o semináře, které pořádá HŠ Yamaha Znojmo a nově též HŠ Yamaha České Budějovice. Zájemci o práci v této škole nemusí mít hudební vzdělání ¹⁷ , ale v přijímacím řízení musí prokázat zdatnost ve hře na daný nástroj a znalost hudební nauky.	U vedoucích kroužků není podmínkou hudební vzdělání. Někteří vedoucí mají speciální hudební kurzy (např. kurz prof. Žilky -zobcová flétna -zdravé pískání), někteří jsou hudebníci z praxe.

¹⁷ Hudebním vzděláním chápeme vysokoškolské vzdělání, které je zaměřeno na výuku hudební výchovy na ZŠ či ZUŠ.

Materiální zabezpečení	<p>HŠ Yamaha působí ve většině případů na základních školách. Zde je v učebně hudební výchovy zřízen koutek, který obsahuje dle vyučovaných předmětů: klávesy (6 -8 nástrojů pro žáky a 1 pro učitele), stojany na noty, mikrofony, ozvučnou techniku, notovou tabuli a příp. další technické vybavení.</p>	<p>DDM nemají často dostatek prostoru, aby byla zbudována třída pro hudební kroužky. Proto ve většině případů probíhá výuka za ne moc kvalitních podmínek. Velkým přínosem většiny DDM by byla volná učebna, ve které by byly pouze židle pro kytaristy a stojany na noty. Výuka u stolů není nejvhodnější.</p>
Složení výukových skupin	<p>Vedoucí jednotlivých kroužků se snaží o rozdělení žáků nejen podle výkonnosti, ale též i podle věku.</p>	<p>Stejně jako v HŠ Yamaha, i tady je základním kritériem rozdělení dětí do skupin výkonnost a následně věk.</p>
Možnosti prezentace výsledků práce	<p>HŠ Yamaha pořádá pravidelně závěrečné vystoupení žáků všech hudebních oborů. V některých školách se pořádají též vánoční koncerty, vystoupení žáků při akcích města a další. V HŠ Yamaha České Budějovice od loňského roku fungují tzv. žákovské večery - koncerty malých skupin či jednotlivců. Tyto koncerty si organizují sami žáci, ovšem za pomoci vedení školy.</p>	<p>Tradicí ve všech DDM jsou závěrečné koncerty či akademie, kde se prezentují nejen hudební zájmové útvary. DDM úzce spolupracují též s městem, proto se žáci prezentují při akcích města a též při dalších akcích pořádaných v místě daného DDM.</p>

Cena	HŠ Yamaha není pro některé rodiče levnou záležitostí, ale pololetní cena je velmi podobná s cenou hudebních oborů na základních uměleckých školách. Cena hudebních kroužků se pohybuje mezi 1600 – 2000Kč. Za rok žáci tedy zaplatí od 3 - 4 tisíc.	DDM jsou příspěvkovou organizací, proto nejsou tolik závislé na úplatě za hudební útvary. Roční cena jednotlivých kroužků se pohybuje mezi 300 – 600Kč.
Nabízené obory	Výuka hry na zobcovou sopránovou či altovou flétnu, akustickou, elektrickou či basovou kytaru, keyboard, popový zpěv.	Výuka hry na zobcovou sopránovou či altovou flétnu, akustickou kytaru, sborový zpěv. DDM Strakonice a DDM Blatná nabízejí též výuku hry na keyboard.
Notové materiály	Každý vyučovaný obor pracuje podle not vytvořených speciálně pro výuku v HŠ Yamaha. Tyto notové materiály si žáci zakoupí vždy na začátku školního roku. Součástí téměř všech notových materiálů je CD nebo disketa s nahranými doprovody skladeb.	Vedoucí kroužku dětem kopíruje materiály, z kterých si žáci tvoří vlastní sborník, nebo se vyučuje podle běžně dostupných notových materiálů, které si děti zakoupí.

Výuka hry na flétnu	Pro zájemce od 6 let; 5 - 8 žáků ve skupině (ale ne ve všech školách je to dodržováno); jedna lekce týdně (45 nebo 60 minut); předpokládaná doba vzdělávání - 4 roky; použití nahrávek doprovodů ke zvýšení motivace; učební materiál - Zobcová flétna a Songbook.	Určeno dětem od 4 let; počet žáků ve skupině neomezen (nejčastěji 5 - 8 žáků); 60 minutová lekce 1krát týdně; učební materiál nejčastěji: Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami -I. Hlavatá, Škola hry na sopránovou zobcovou flétnu (1 - 3 díl) - L. Daniel.
Výuka hry na akustickou kytaru	Pro děti od 8 let; 4 - 6 žáků ve skupině; jedna lekce týdně (45 nebo 60 minut); předpokládaná doba vzdělávání 4 - 6 let; učební materiál - Doprovodná akustická kytara 1 - 4, Vesele se šesti strunami a Songbook; cílem vzdělávání je rozvoj techniky při hře na nástroj, zvládnutí doprovodu písní, improvizace.	Určeno dětem od 8 či 9 let; počet žáků ve skupině neomezen (nejčastěji 8 žáků); 60 minut výuky 1krát za týden; učební materiál - kopie materiálů ze zpěvníků či z internetu tištěné texty písní s akordovými značkami (žáci si materiály zakládají a tvoří si vlastní zpěvník); důraz kladen na rozvoj techniky hraní a na zvládnutí doprovodu písní.
Výuka hry na keyboard	Výuka hry na keyboard je „základním kamenem“ tohoto zařízení. Poznává se to i na notových materiálech, které jsou velmi propracované. Tento program je určen zájemcům od 6 let; výuka probíhá ve skupinách 6 - 8 dětí; 45 – 60 minut jedenkrát týdně,	Tento zájmový útvar není v DDM častý, jelikož nákup žakovských nástrojů je pro jednotlivé DDM finančně neúnosný. Výuka hry na klávesy tak probíhá pouze ve 2 DDM. Hra na klávesy je určena dětem od 6 let; skupinu tvoří cca.4 žáci; vyučovací hodina je v délce 60 minut jednou za týden; důraz na

	použití doprovodných nahrávek; důraz na rozvoj instrumentální techniky, harmonické cítění a základy improvizace; učební materiál - Fun Key Kids, Fun Key, Songbook, Populární klavír a další; předpokládaná doba vzdělávání 6 let.	rozvoj instrumentální techniky a na zvládnutí doprovodu k písni; učební materiál - tvoří si ho vedoucí kroužků - kopie z různých zpěvníků či notový materiál z internetu.
--	--	---

22.3 Shrnutí:

Pokud se zaměříme na jednotlivé parametry, které jsou určující z hlediska kvalitního hudebního vzdělávání, vyjde nám z tohoto „souboje“ lépe HŠ Yamaha. Tato škola nabízí zájemcům maximální materiální zajištění, kvalitní a zábavný notový materiál, proškolené vedoucí jednotlivých kroužků. Kdežto ve většině DDM nenajdeme speciálně upravené prostory pro výuku hudebních kroužků, materiální zabezpečení je téměř minimální a vedoucí jednotlivých hudebních útvarů nejsou odborně proškoleni.

Z hlediska pestrosti nabízených programů je na tom jednoznačně lépe HŠ Yamaha, která nabízí na většině svých škol výuku hry na klávesy, flétnu, akustickou kytaru, elektrickou kytaru a výuku popového zpěvu.

Délka vzdělávání je u každého hudebního oboru jiná, ale celkově jde říci, že v HŠ Yamaha navštěvují žáci jednotlivé obory průměrně 4 -6 let, v DDM není délka studia omezena. Pokud se podíváme na věkové složení skupin, zjistíme, že v HŠ Yamaha je více žáků od 15 – 19 let než v DDM. Je to dáno tím, že tato soukromá hudební škola je schopna dospívajícím nabídnout dostatek atraktivních podnětů k dalšímu pokračování v hudebním vzdělávání - např. propojení výuky s prací na PC, větší možnost koncertování či zapojení do hudebních projektů v rámci jednotlivých škol. Z toho nám vyplývá, že v HŠ Yamaha studují žáci často více let, než jaká je předpokládaná délka vzdělávání jednotlivých hudebních oborů.

Všechny tyto skutečnosti ovšem plynou z ekonomické stránky věci. HŠ Yamaha je soukromá hudební škola, DDM jsou příspěvkové organizace, které zřizují a financují kraje v rámci celostátní školní politiky. Hlavním rozdílem je to, že DDM zajišťují mimoškolní vzdělávání v několika oborech. Proto i finance jsou rozdělovány pro potřeby několika desítek zájmových útvarů, které spolu z hlediska vybavení nesouvisí. Kdežto HŠ Yamaha se zaměřuje pouze na hudební vzdělávání a získané finance putují pouze do této oblasti. A většina technického zázemí je společná pro všechny hudební útvary, které se v této škole vyučují.

Velkou nevýhodou DDM oproti ostatním zařízením, je téměř neexistující jednotnost ve výuce hudebních útvarů. Základní umělecká škola i HŠ Yamaha vyučují podle osnov, které u široké veřejnosti specifikují představu o hudebním vzdělávání v těchto organizacích. Proto rodiče pro své děti většinou volí hudební vzdělávání v ZUŠ či v HŠ Yamaha. Pokud si děti či rodiče vyberou hudební vzdělávání v DDM, nečekají, že se z nich stanou budoucí učitelé hudebních oborů ani profesionální hráči. Hudební výuka v DDM je postavena hlavně na tom, aby žáky bavila a naučila je něco nového. Stejně jako u ostatních zájmových útvarů v DDM zde hraje velkou roli postava vedoucího, který se snaží žáky nadchnout pro práci v daném útvaru a tím je „ochránit“ od negativních vlivů ve společnosti.

Pokud shrnu jednotlivé skutečnosti, nedá se říci, že hudební vzdělávání v DDM není kvalitní. V některých DDM je výuka hudebních útvarů na velmi vysoké úrovni, která se snadno vyrovná, snad i předčí výuku v HŠ Yamaha. Vše záleží na možnostech jednotlivých DDM a hlavně na osobě vedoucího, který určuje, jakým směrem se bude jeho kroužek ubírat.

Závěr

Domy dětí a mládeže mají jistě ve školském systému nezastupitelnou roli. A to i v oblasti hudební výchovy. Pro děti a mládež je velmi přínosné a rozvíjející, pokud mohou školskou teorii přenést do praxe. A výuka v DDM je na praktické muzicírování zaměřena.

Ačkoliv v současné době nemá většina vedoucích hudebních zájmových útvarů odpovídající hudební vzdělání, je výuka pestrá a v mnoha případech velmi kvalitní. K dalšímu zkvalitnění výuky hudebních zájmových útvarů by přispělo jak hudební vzdělání vedoucích těchto kroužků, tak i vytvoření prostor, které by byly pro výuku vhodné. V mnoha zařízeních tyto prostory bohužel chybí.

Pokud se podíváme na nabízené obory a kvalitu výuky i u ostatních zařízení, je výuka v DDM kvalitní alternativou zejména v místech, kde základní umělecká škola nepůsobí, nebo pro děti, které se chtějí hudbou zabývat ze zájmu a netouží po hudební kariéře.

Seznam použité literatury

- Duzbaba, O.: Sociálněpsychologické zřetele hudební výchovy, PF UK, Praha 1998
Helfert, Vl.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách, SPN, Praha 1956
Janečková, E.: Hudba v současné škole výběrová řada - Zobcová flétna, 1999
Sedlák, Fr.: Didaktika hudební výchovy, SPN, Praha 1988, ISBN 14 -440 -88

Seznam použitých internetových odkazů

Stránky jednotlivých DDM:

Na těchto internetových stránkách naleznete i podrobnější informace o jednotlivých zařízeních.

<http://www.sweb.cz/ddm.blatna/>

<http://www.ddmcb.cz/>

<http://www.ddmjh.cz/>

<http://www.ddmkaplice.cz/>

<http://ddmpisek.cz/pi/hlavni-stranka>

<http://www.ddm-prachatice.cz/hlavni.htm>

<http://www.domeceksobeslav.ic.cz/>

<http://www.ddm.ckrumlov.cz/>

<http://www.ddmstrakonice.cz/>

<http://www.ddmtabor.cz/>

<http://www.ddm-veseli.cz/>

<http://www.ddmtyn.cz/>

Další internetové odkazy:

<http://www.yamahacb.cz/>

<http://www.yamahaskola.cz/>

<http://www.zuspt.wbs.cz/>

<http://www.zus-ceskykrumlov.cz/>

<http://www.zustabor.wz.cz/>

<http://www.zusblatna.euweb.cz/>

<http://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon>

<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlasiky>

www.ymcabrno.cekit.cz/files/ic/info/volnycas/volnycas.doc

www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=6763&par%5Bview%5D=0

<http://www.icmck.cz/index.php3?page=listkat&submenu=3&subindex=6>

www.msmt.cz/files/HTM/Internetakt.htm - 228

[www.msmt.cz/mladez/skolska -zarizeni -pro -zajmove -vzdelavani -soubor -metodickych -textu -k -cinnosti -stredisek -... - 15](http://www.msmt.cz/mladez/skolska-zarizeni-pro-zajmove-vzdelavani-soubor-metodickych-textu-k-cinnosti-stredisek-...)

(Soubor ke stažení: JTBrozura3.zip (typ: zip, velikost: 357867B))

[http://ddmpisek.cz/pi/hlavni -stranka/ddm -pisek](http://ddmpisek.cz/pi/hlavni-stranka/ddm-pisek)

Fotografická příloha

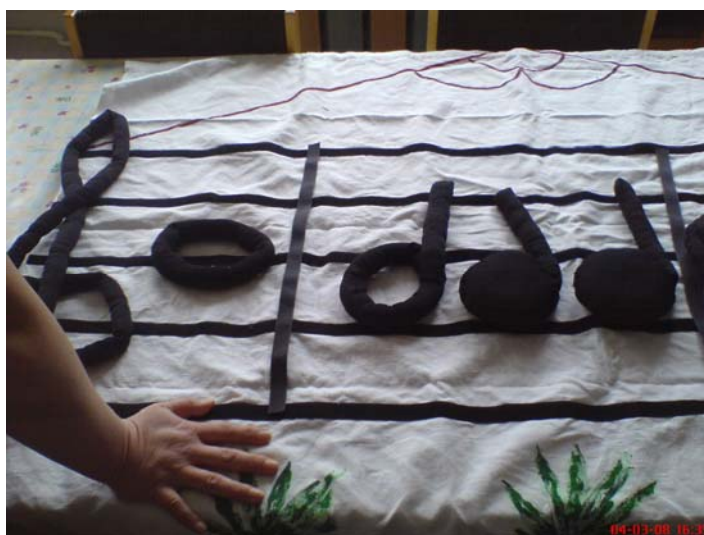

Notový materiál od I.Hlavaté

(DDM Prachatice)

Plyšová notová tabule

(DDM Prachatice)

Individuální výuka v rámci hodiny

(DDM Prachatice)

Výuka kytary v DDM Tábor

Nástěnka DDM Český Krumlov

Dětská Porta leden 2008 finále v Praze

Soutěž Dětská Porta 2007.

Závěrečné vystoupení v DDM Č.K. 2007- Flétna pokročilí

Závěrečné vystoupení v DDM Č.K. 2007- Kytara mírně pokročilí

Závěrečný koncert- Strakonice

Závěrečný koncert- Strakonice

Závěrečný koncert- Strakonice

Píšťalka- finále Praha

Přihláška DDM Strakonice

Milé děti, vážení rodiče, přátelé,

dostáváte novou přihlášku do kroužků DDM Strakonice, kterou je nutné nejprve vytisknout a čitelně vyplnit. Vyplněnou přihlášku odevzdejte v DDM Na Ohradě nebo na Podskalí během září. Svým podpisem na přihlášce se rodiče zavazují zaplatit zápisné. Platbu je možné provést pouze hotově v DDM Na Ohradě, ne u vedoucích kroužků! V odůvodněných případech může být úplata za kroužek snížena, a to na základě správního řízení po doložení náležitých dokladů. V případě, že člen přestane do kroužku docházet z vlastního rozhodnutí nebo je z kroužku vyloučen, úplata se nevrací. Částka uvedená u jednotlivých kroužků je na celý školní rok, je možné ji rozdělit do dvou splátek:

na 1.pololetí do 20.10.2007 a na 2. pololetí do 31.1.2008.

po těchto termínech nemůže dítě kroužek navštěvovat!!!

ke každé úplatě za kroužek prosíme o připočtení částky 50,- Kč do SRPD

(Sdružení rodičů a přátel domu)

Za kolektiv pracovníků:

Iva Šrámková, Mgr., ředitelka DDM Strakonice

PŘIHLÁŠKA

do ZÚ ve školním roce 2007/2008

(údaje slouží pro vnitřní potřebu DDM Strakonice)

název kroužku:.....
jméno a příjmení:..... rodné číslo.....
bydliště:.....
jméno zákonného zástupce: .....

místo trvalého pobytu: .....

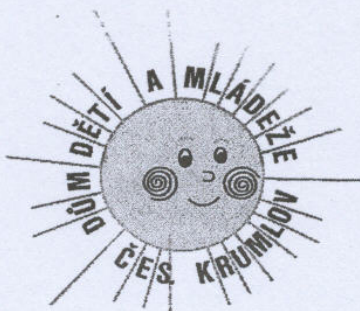
kontakt na zákonného zástupce: .....

škola: .....

zdravotní způsobilost: .....

zdravotní pojišťovna: .....

podpis zák. zástupce: .....

Dům dětí a mládeže , Linecká 67

Český Krumlov, 381 01

tel. 380711601, e-mail: ddm@ck.ipex.cz

Zájmový útvar doprovodné kytary

(pokus o návod, jak na to)

Autorka: Hanča Havlíčková

Úpravičky: Lucka Carrascová

Pár slov úvodem:

Milé kolegyně a milí kolegové,

tento manuálek si neklade ambice být jediným a nejlepším návodem, jak naučit skupinu dětí nebo i dospělých doprovody na kytaru. Vychází pouze z několikaletých zkušeností jedné „dedemačky“, která by se o ně s vámi touto cestou ráda podělila.

Asi bývá dobrým zvykem se na tomto místě pochlubit úspěchy absolventů našich kytarových kroužků na poli národním i mezinárodním. My tak neučiníme, nejen proto, že o mezinárodních úspěších nevíme, nejen kvůli naší přirozené a nefalešné skromnosti, ale hlavně proto, že především mnoho záleží na pílí a talentu každého kytarového zájemce. A hlavně - nejsme vyznavači slov, ale spíše činů, takže s chutí do toho a muzice (zvláště té dobré) třikrát zdar!

Stručně ke struktuře našeho „manuálku“: Větší pozornost bude věnována práci s úplnými začátečníky. Ze začátku nebývají pokroky zpravidla tak rychlé. Zvláště dětem je třeba důsledně vštípit všechny správné návyky a dbát na jejich dodržování. Pokud si potenciální kytaristé v začátcích zafixují chyby, velice těžko se je odnaučují. V dalších letech už se tyto základy rozvíjejí a není tudíž třeba obšírného komentáře. Součástí každé kapitoly je i namátkový a zdaleka ne úplný seznam písní pro danou úroveň. Tučně jsou zvýrazněny ty písně, které naleznete v příloze v plném znění. Za názvy písní jsou uvedeni v závorce buďto autoři nebo interpreti, aby bylo snazší poznat, o jakou píseň se jedná. Zvláštní kapitolka pojednává o dostupných zdrojích dalších písní různých žánrů od klasických zpěvníků až po internetové adresy. V přílohách potom naleznete přehled akordů pro různé úrovně hráčů i základní rytmy a nakonec několik písní v plném znění. Jejich výběr byl uskutečněn na základě dvou kritérií: 1) aby odpovídaly dané úrovni hráčů (dle akordů i rytmů) a 2) aby se nejednalo o naprosté „fláky“, které zná každý.

Obsah:

- 1) Kytara začátečníci – 1. rok hry na doprovodnou kytaru
- 2) Kytara mírně pokročilí – 2. rok hry na doprovodnou kytaru
- 3) Kytara pokročilí – 3. a další roky hry na doprovodnou kytaru
- 4) Seznam zpěvníků a internetové adresy pro inspiraci

Přílohy:

- 1) Přehled akordů pro začátečníky a pokročilé + přehled základních rytmů + přehled tónů na hmatníku
- 2) Ukázka repertoáru – začátečníci
- 3) Ukázka repertoáru – mírně pokročilí
- 4) Ukázka repertoáru – pokročilí
- 5) Pár zimních a vánočních „popjevků“

1. Kytara začátečníci – 1. rok hry na doprovodnou kytaru

Začít se dá v každém věku, jak praví stará lidová moudrost. Ovšem u kytary by to mělo být nejdříve ve 3. – 4. třídě základní školy. Hlavním požadavkem je, aby byly děti schopné umáčknot struny a akordy jim zněly.

Po prvním roce by měli všichni zvládnout:

- základní rytmy 4/4, 3/4, 2/4 v tomto pořadí
- základní durové a mollové akordy
- koordinaci hry na kytaru a zpěvu
- zahrát a zazpívat nejméně 20 písní
- vystoupit s písněmi na veřejnosti

Nejdůležitější jsou první hodiny, kdy by se zájemci měli naučit všechny potřebné základy pro hru na kytaru. Dále už dochází pouze k jejich rozvoji.

1. hodina:

- o seznámení s nástrojem, jeho jednotlivými částmi a jejich funkcemi (především s jednotlivými strunami)
- o držení nástroje
- o akord A dur – správné stavění prstů na struny, seznámení se zápisem akordů, orientace na hmatníku
- o 4/4 rytmus – rozepsání rytmu, přesné dodržování

nejčastější chyby:

- o špatné držení nástroje – krk kytary v pravé ruce (zejména u leváků), vytáčení zápěstí levé ruky, hrbení se, ...
- o chybné stavění prstů na struny (chybná poloha na hmatníku, prohýbání prstů, ...)
- o nedomačkávání akordů
- o hra pravou rukou nad hmatníkem a ne nad ozvučným otvorem
- o rytmus – nepřesnosti v délce jednotlivých dob

Poznámka: Dokud nemá účastník kroužku zautomatizován rytmus a plynulé střídání akordů, nemusí ke hře zpívat.

2. hodina:

- akord D dur, střídání akordů A dur a D dur
- procvičování 4/4 rytmů
- píseň „Chovejte mě, má matičko“

3. hodina

- Akord E dur, plynulé střídání akordů A, D, E
- Píseň „Chajda malá“

Všichni hrají společně, pak vyučující zkouší každého zvlášť a ostatní pozorují a hodnotí (sebereflexe, reflexe od skupiny).

4. - 5. hodina

- Opakování 4/4 rytmu,
- Plynulé střídání akordů
- Další píseň dle vlastního výběru

6. hodina

- Nový rytmus – 3/4
- Další akord a nová píseň

atd.

Postupně přidáváme další akordy a 2/4 rytmus.

Po prvním roce začátečníci většinou umí:

- akordy A, D, E G, C, A7, D7, C7, G7, E7, Ami, Emi, Dmi, popřípadě i barré F
- rytmy 4/4, 3/4, 2/4
- mají zásobu cca 20 písní různých žánrů (lidové, folkové, country, populární)

Písně pro začátečníky

Bloudím lesem (Uhlíř, Svěrák)

Colorado (Kabát)

Červená řeka

Dělání (Uhlíř, Svěrák)

Dvě báby (Spirituál Kvintet)

Grónská zem (J. Nohavica)

Hlídač krav (J. Nohavica)

Hruška (Čechomor)

Jsem (P. Jišová)

Jsou tady zlé časy (Uhlíř, Svěrák)

Kdyby tady byla taková panenka (lidová)

Kohout (J. Nedvěd)

Kouzlo (Wanastovi vjegy)

Kozel (J. Nohavica)

Kytka (Brontosauři)

Mezi horami (Čechomor)

Nad stádem koní (Buty)

Nedej se opít

Panenka (Co skrýváš za víčky)

Písnička na dobrou noc (J. Nedvěd)

Slunéčko (Čechomor)

Tisíc mil

Valčíček (Brontosauři)

Zbláznilo se páže (Uhlíř, Svěrák)

Žala Anka trávu

a další a další ...

2. Kytara mírně pokročilí – 2. rok hry na doprovodnou kytaru

- zpočátku je důležité především opakování probraných akordů, rytmů i písní z minulého roku, někdy se jedná spíše o „znovunaučení“
- procvičování akordů F dur a přidáme další barré akordy – f moll, fis moll, h moll, Fis dur; musíme ale počítat s tím, že zejména u malých dětí barré akordy ještě příliš dobře neznají (je to individuální – dle síly a šikovnosti levé ruky)
- rytmy používáme stejné – 4/4, 3/4, 2/4, ale pustíme se do nejjednoduššího vybrnkávání
- probereme ladění kytary podle pátého pražce
- rozšiřujeme písňový repertoár písněmi různých žánrů – v oblibě jsou zejména „hitovky“ od Čechomorů, Jaromíra Nohavici, aj. + písně, které právě „frčí“ v rádiích

Písňe pro mírně pokročilé

Ach bože z nebe (L. Dusilová, Čechomor)

Amerika (Lucie)

Až já půjdu, povandruju (Čechomor)

Batalion (Spirituál Kvintet)

Čmelák (Divokej Bill)

Delfíni (J. Nohavica)

Dokud se zpívá (J. Nohavica)

Jak si zasloužit princeznu (Ivan Hlas)

Jdem zpátky do lesů (P. L. Žalman)

Lod' (Nezmaři)

Malíř

Nahá (Wanastovi Vjegy)

Nebe, peklo, ráj (Radůza)

Pyšný Janek (slezská lidová)

S Luisem (Marsyas)

Snář (Papouškovo sirotci)

Slunci je to jedno (Věra Martinová)

Studený nohy (Radůza)

Svatební (J. Nohavica)

Svatá Kateřina (P. L. Žalman)

Svítá nám (Devítka)

Strakapúd (J. Nohavica)

Tanec na skle (Nezmaři)

Zafúkané (Fleret)

Zatanči (J. Nohavica)

a další a další ....

3. Kytara mírně pokročilí – 3. a další roky hry na doprovodnou kytaru

- opakovat, opakovat, opakovat – zejména barré akordy a vybrnkávání
- na začátku každé hodiny už si každý naladí sám – bez ladičky!
- bez trošky teorie to nejde – kdo si chce zahrát sóličko, měl by znát tóny na hmatníku (hlavně menší děti to nebaví – nemají základy ze škol) – viz Příloha č. 1
- hra s capodasterem; pro plnost zvuku pak může část skupiny hrát s capodasterem a část bez něj (např. bez capa akord F dur a s capem na 4. pražci A dur)
- větší zaměření na zpěv – dvojhlasý i vícehlasý zpěv
- různé způsoby vybrnkávání a doprovodů
- obohacení repertoáru – dle jejich vlastního výběru – dle vybraného repertoáru potom nové akordy, složitější rytmy i vybrnkávání

Písňe pro pokročilé

Andělská (Nezmaři)
Baby Can I Hold You (Tracy Chapman)
Barevnej svět (Nezmaři)
Behind Blue Eyes (Limp Bizkit)
Hlídej (P. Jíšová)
Hvězdy nad tebou (Nezmaři)
Chci zas v tobě spát (Lucie)
Já s tebou žít nebudu (Nerez)
Kladivo (úprava Nezmaři)
Lemon Tree (Fools Garden)
Málo tě znám (Anna K.)
Most přes minulost (L. Bílá)
Na panských loukách (Asonance)
Noc na zemi (Anna K.)
On My Head (Dan Bárta)
Osmý den (Olympic)
Písek (Nezmaři)
Přej a bude ti přáno (Nezmaři)
Spomal' (Peha)
Stín katedrál (K. Svoboda)
Strach (L. Vondráčková)
Stýskání (Bratři Ebenové)
Ve zvonkách za souvratí (P. L. Žalman)
Zalúbil sa chlapec (Elán)
Zrození hvězd (Kamelot)
74 – 75 (Connels)

a další a další...

4. Seznam zpěvníků a internetové adresy pro inspiraci

Já písnička I., II., III.

Písničky z pohádek a dětských filmů I., II., III.

Všech vandráků múza I., II.

Spirituál Kvintet 1. díl

Zpěvník – Pavel Žalman Lohonka

Hity k táboráku

Zpěvníky skupiny Kamelot

Zpěvník skupiny Čechomor

Zpěvníky Jaromíra Nohavici

Hity přelomu tisíciletí

Country zpěvníky

Zpěvník skupiny Nezmaři – 20 let

Zpěvníky skupiny Asonance – např. Vzdálené ostrovy

Hudební časopisy – Hitbox, ...

a další a další...

Nejjednodušší je použít internetovou adresu www.supermusic.sk, kde většinou najdete, co potřebujete - od interpretů z různých hudebních žánrů. Písničky se zde dají transponovat do tónin a akordů, které lépe vyhovují. Pozor, občas se tam najdou akordové nepřesnosti!

Další celkem dobré internetové adresy pro vyhledávání písni jsou:

www.zpevnik.com

zpevnik.antonio.cz

www.akordy.sk

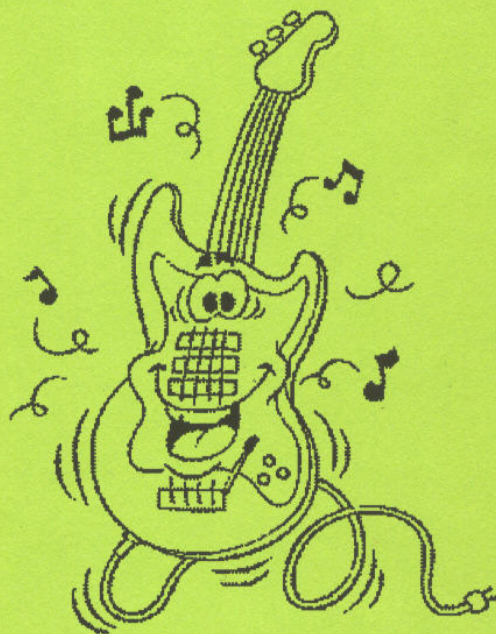
Zpěvníky různých interpretů a hudby různých žánrů naleznete na:

<http://odkazy.seznam.cz/Kultura-a-umeni/Hudba/Hudebni-servery/Akordy-texty-a-tabulatury/Zpevniky/>

Pokud si nejste jisti nějakou melodií, můžete využít internetovou adresu www.youtube.com, kategorii Music, kde zadáte jméno interpreta a pod ním zkusíte najít požadovanou píseň.

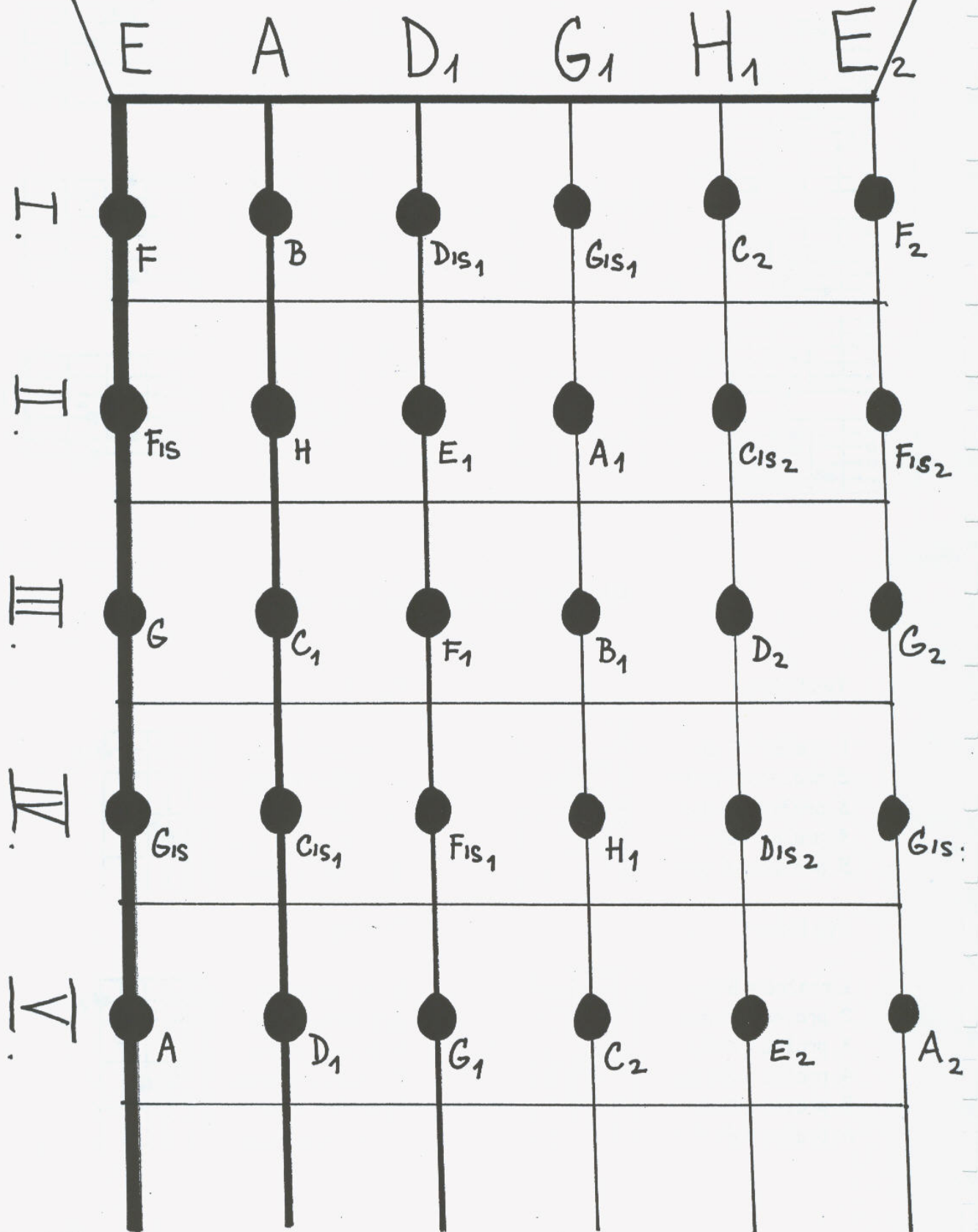
Příloha č. 1

**Přehled akordů pro začátečníky a
pokročilé + přehled základních rytmů +
přehled tónů na hmatníku**

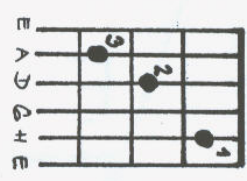
PŘEHLED TÓNŮ NA HMATNÍKU 30 V. POLOHY

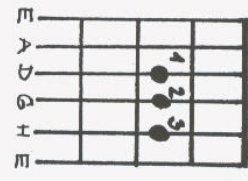
PŘEHLED ZÁKLADNÍCH AKORDŮ

durové:

C

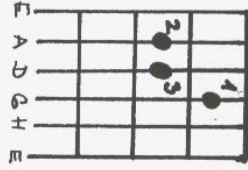
A

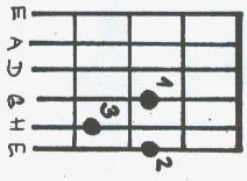
G

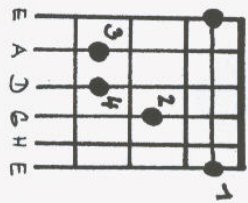
E

D

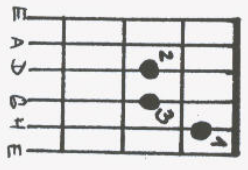

F

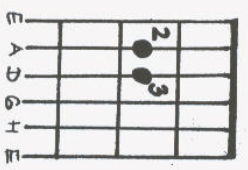

molové:

A^mi

E^mi

D^mi

dominantní:

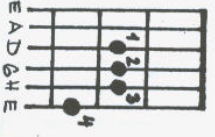
C⁷

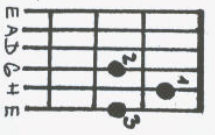
G⁷

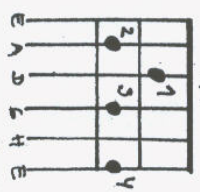
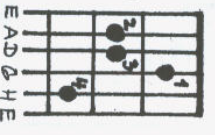
A⁷

D⁷

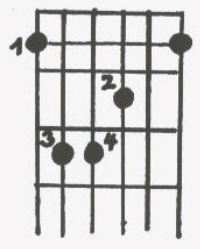
E⁷

Přehled akordů s velkým barré

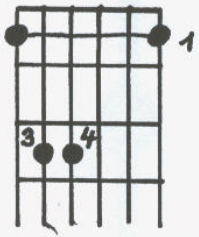
Typ F dur:

- 1. pražec = F dur
- 2. pražec = Fis dur
- 3. pražec = G dur
- 4. pražec = Gis dur
- 5. pražec = A dur

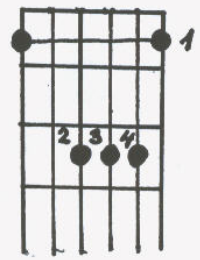
Typ F^mi:

- 1. pražec = F^mi
- 2. pražec = Fismⁱ
- 3. pražec = G^mi
- 4. pražec = Gismⁱ
- 5. pražec = A^mi

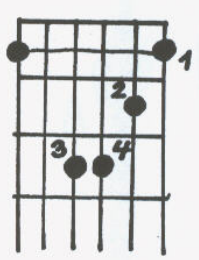
Typ B dur:

- 1. pražec = B dur
- 2. pražec = H dur
- 3. pražec = C dur
- 4. pražec = Cis dur
- 5. pražec = D dur
- 6. pražec = Es dur

Typ B^mi:

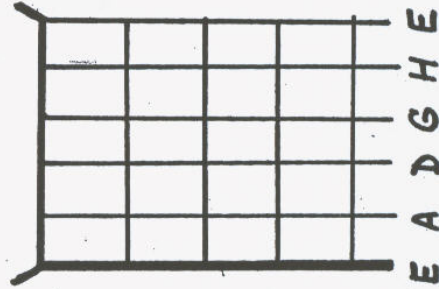
- 1. pražec = B^mi
- 2. pražec = H^mi
- 3. pražec = C^mi
- 4. pražec = Cismⁱ
- 5. pražec = D^mi
- 6. pražec = Esmⁱ

AKORDY

- DUROVÉ (VESELE)
označují se velkými písmeny
C, D, G, ...
- MOLLOVÉ (SMUTNÉ)
označují se velkými písmeny
s koncovkou - MI NEBO NALÝM
PÍSMENEM
Cm, Dm, Am, ... nebo c, d, a, ...

STRUNY NA KYTARĚ

RYTMUS

4/4 TAKT

Pa = Palec
Pr = Prsty

↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↑ ↑
Ta' Ta' Ta' Ta' Ta' Ta'
Pa Pr Pa Pr Pa Pr Pa

3/4 TAKT

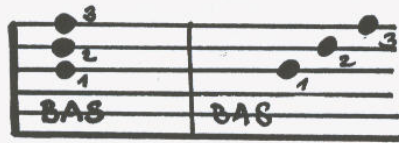
↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↑ ↑
Ta' Ta' Ta' Ta' Ta'
Pa Pr Pa Pr Pa

2/4 = PULENÝ RYTMUS

↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↑ ↑
Ta' Ta' Ta' Ta'
Pa Pr Pa Pr Pa

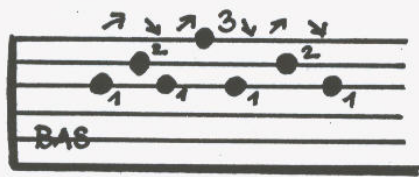
PŘÍKLADY VYBRNKÁVÁNÍ

2/4
TULENY

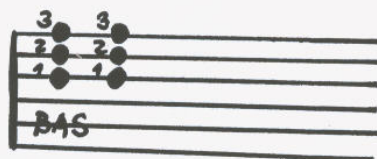

BAS = PALEC
1 = UKAZOVÁK
2 = PROSTŘEDNÍK
3 = PRSTENÍK

4/4

3/4

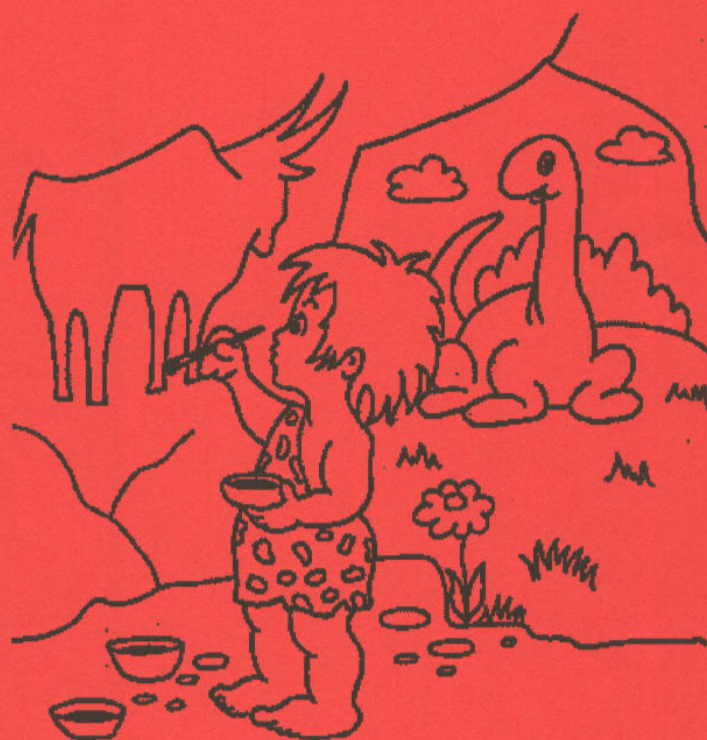
BAS → 3 spodní struny najednou 2x
UM. → CA → CA
BAS → PRSTI → PRSTI

	C	C# (D $\flat$)	D	D# (E $\flat$)	E	F
m (moll)						
+						
7						
maj⁷						
m⁷						
dim						
7/5+						
9						
sus4						
6						
m⁶						

	F# (Gb)	G	G# (Ab)	A	A# (Bb)	H
(dur)						
m (moll)						
+						
7						
maj ⁷						
m ⁷						
dim						
7/5+						
9						
sus4						
6						
m ⁶						

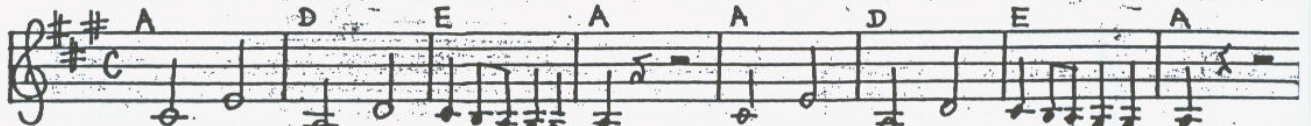
Příloha č. 2

Ukázka repertoáru – začátečníci

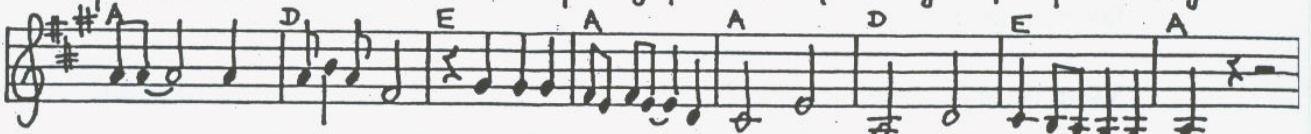

Bloudím lesem

J. Uhlíř a Z. Svěrák

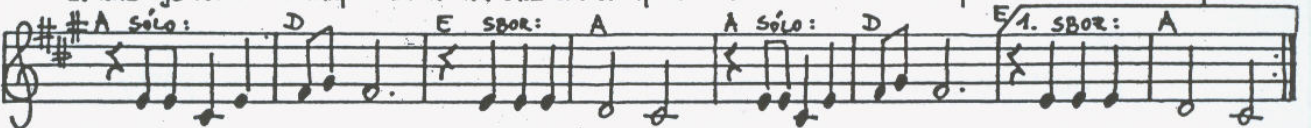
Ref.: Bloudím le - sem v hloubi i po kraji, bůh ví, kde jsem, boty mi mokrají.

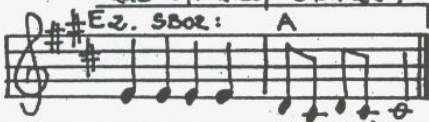
Zavátých stromů se ptám, proč je les v zimě tak sám. Já bloudím le - sem v hloubi i po kraji.

1. Kde jsou mechy zelené? Pod sněhem bí - lým. Kde spí laně s jelenem? Pod sněhem bílým.
2. Kde je vůně smolných klad? Pod sněhem bí - lým. Kde tak můžou brouci spát? Pod sněhem bílým.

Kde jsou stezky zajčcí? Pod sněhem bílým. Kde má ježek bezpečí? Pod sněhem bí - lým.
Kde spí květy sasaneč? Pod sněhem bílým. Kde spí hájny Mařánek?

Pod peřinou pruhovanou.

Kytka

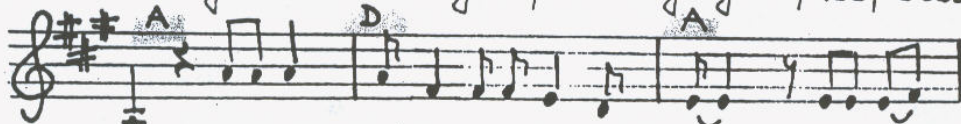
Rok: 1983

1. Otvírám lásku na stránce rád, přišel jsem milá má něco ti dát
2. Sedíme tu spolu a slova si jdou, propletemy prsty pažej na kolenou

- Zaptat se co děláš a jaký byl den, pohladit tvář, tu kytku si vem.
- Oči jako čert a malirej nos, za všech je vyházcí, tise, už dost.

- Ty jsi tak jina', tak jina', kdo ví, jestli má
- Ty jsi tak jina', ...

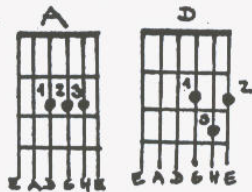

- touha tě nepotání,
- ty jsi tak jina', pojď ruku mi dej,

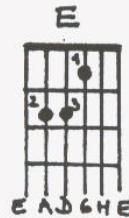

- stáhou je celý svět jak vyměňej.

AKORDY: známé

nový:

transpozícia: -5 [+1 +2 -1 -2]

Wanastovi wjeci Kouzlo

^AHodíme si ^Emincí trnovou ^D. ^AOči mých ^Esmutků
nenech ^Dplát - jsem tady

^ATvůj vodní ^Ehrad je pod vo ^Ddou - jó , jó

^AVotoč se - já ^Evo to budu stát ^D, umírám

®: ^AMiláčku ^Epleteš si pojmy a z ^Dlásky ^Azbyly jen
dojmy

^AVzpomínat i ^Ezapomínat ^Da voči při tom ^Azavírat

^ANení to láska není to zlo, jenom se nám to ^Dnepovedlo
^EMiláčku kde je to kouzlo, to který chtělo při mně stát ^A

^ASkrípní mi prsty do tvých dveří ^D

^AVěřím že věříš ^Enikdo nám nevěří, né..

^ASchovej hlavu pod poštář, tak dobře to tam znáš ^D
Tak dobře jako já - usínám

2 x ®:

3/4

Kohout

^D
1. S podvečerem tady u nás začnou ptáci zpívat
^A
a nad krajinou nebe vzlétne kamsi kde je řád.
^{Emi}
A do teky se světla z oken budou chvílku dívat
^G a pak si unavený lásky půjdou lehnout budou spát. ^A

^D
2. V tu dobu zavírám už oči, abych tě měl něžná lásko.
^A
V soukromí tak tiše, jako voda tečky hvězd.
^{Emi}
Nádhernou a bílou, jak svý ruce ke mně vzpínáš, jak často
^G nechávám se tebou do ztracena něhy vést. ^A

^A ^D ^A
Ref: Zvony zvoní jen chvíli, ruce budou se třást a pak zmlknou má lásko.
^{Emi} ^G ^D ^A
To kohout je umlčí k ránu, když mě opouštíš.
^A ^D ^A
Zvony zvoní jen chvíli, jen než přijde den, proto krásně a blízko
^{Emi} ^G ^D
a pak ztichnou, jak mi tajný přání můj odpouštíš.

3. S podvečerem tady u nás začnou ptáci zpívat
a nad krajinou nebe vzlétne kamsi, kde je řád.

To já se chodím do tvých očí v noci láska dívat
a kdyby do očí, jo to bys koukala kam už jsem spad.

4. Na záda ti nehty napíšu miláčku jméno a podepíšu na čas
rozloučení věrný slib, že kameny se k nebi spíš než moje láska zvednou,
že jsi moje štěstí s tebou je mi vždycky trochu líp.

Ref: Zvony zvoní jen chvíli .....

HRUŠKA

D   A   D   G A
Stojí hruška v širém poli vršek se jí zelená
D G A D A D
Pod ní se pase kůň vraný pase ho má milá
G A D A D
Pod ní se pase kůň vraný pase ho má milá

D   A   D G A
Proč má milá dnes pásete z večera do rána
D G A D A D
Kam můj milý pojedete já pojedu s váma
G A D A D
Kam můj milý pojedete já pojedu s váma

D   A   D G A
Ó já pojedu daleko přes vody hluboké
D G A D A D
Kěž bych byl nikdy nepoznal pany černoové
G A D A D
Kěž bych byl nikdy nepoznal pany černoové

3/4

SLUNÉČKO

G C G C G
SLUNÉČKO ZACHODÍ ZA JANOVU HORU
G C D G
A UŽ BUDE VEČER CHVÁLA PÁNU BOHU

G C G C G
SLUNÉČKO ZACHODÍ ZA VELIKÝ KÁMEN
G C D G
A MOJE SRDÉNKO ZAHOŘÍ JAK PLAMEN

ZAHOŘÍ ZAHOŘÍ BOLESTŮ NA DLŮZE
ŽE MOJA FRAJÁRKA DO VEČERA UMŘE

ZKAZUJŮ ZKAZUJŮ DO ŠIRÉHO POLA
MŮ MILŮ NEZRALŮ SMRTOLKA DOSTALA

UŽ NÁM TA DĚVINKA UŽ NÁM ZAHYNUĽA
NEŠČASNÁ LÁSKA TA JU UKOSILA

SLUNÉČKO ZACHODÍ ZA JANOVŮ HORU
A UŽ BUDE VEČER CHVÁLA PÁNU BOHU

Příloha č. 3

Ukázka repertoáru – mírně pokročilí

Malíř

C G
Přišel malíř otrhaný, měl jenom štětec s paletou
G7 C
kalhoty měl spravovaný a bundu z vojny staletou
C7 F G
napnul plátno srolovaný a kreslil řeku včetně panny
C G C
a pak na (malou) píšťalku panně z obrázku hrál

C7 F G C Am
REF: Uměl jednu píseň malovanou, modrou měla z nebe darovanou
Dm G C C7
žlutou měla díky pampeliškám, zelenou ji půjčil vodník sám
F G C Am
všechno bylo v písni malované, bílé mléko třešně natrhané
Dm G C
jenom černá barva nebyla v ní, ona špatně zní.

Vím jen málo o malířích a jsem jen holka bláznivá
jeho oči neznají hřích a jako kluk se usmívá
vím jen málo o malířích a všichni říkají, že k nám nezamíří
aby na (malou) píšťalku panně z obrázku hrál.

REF: Uměl.....

Jezdím často po výstavách a má to důvod v pozadí
jsem totiž strašně nedočkavá až se můj malíř prosadí
pak mě vezme na vernisáž a já se od něj nehnu jak jeho stráž
a pak na (malou) píšťalku bude jen pro mě hrát.

REF: Uměl .....

Čechomor - Ach Bože z nebe

D

Dmi Ach bože z nebe já prosím tebe
Starého muža mám

Dmi **G** **C**

Rač ně ho vzáti mladého dáti

Dmi **A** **Dmi**

Ať hřichu nepá chám

D

Dmi Ach bože z nebe já prosím tebe
Jak já mu zvonit dám

Dmi **G** **C**

Na staré hrnce hotové zvonce

Dmi **A** **Dmi**

Tak já mu zvonit dám

D

Dmi Ach bože z nebe já prosím tebe
Jak já ho pochovám

Dmi **G** **C**

Na starém došku zapřáhnú kočku

Dmi **A** **Dmi**

Tak já ho pocho vám

D

Dmi Ach bože z nebe já prosím tebe
Jak já plakat budu

Dmi **G** **C**

Na jeho hrobě vyskočím sobě

Dmi **A** **Dmi**

Co je mně po to bě

Snář

MEZINRA : D, D₄, A, C, G

1. Úspěch je jeden a lidí mnoho, štěstí prý čeká jenom na někoho.
Ono to nebude takový drámo, jenom se nesmí čekat, až přijde
samo. Dneska jsi nula a zejtra kápo, jestli to píše snář,
tak na to zapo...

R: Snář je lhář, štěstí má jen ten kdo nebrečí,
snář je lhář, chce to jít a nedat na řeči,
snář je lhář, jenom plétě cesty osudu,
tak přestaň věřit přeludům.

MEZINRA : D, D₄, A, C, G

2. Nikdo šťastnej nebyl, tam kde byl, kdyby tomu dlouhý roky
nevěřil. Nikdo dobrej neměl plněj sál, kdyby na to dlouhý roky
nedělal. Nikdo známej neměl známou tvář, tím že roky čekal,
až co mu řekne snář.

R: Snář je lhář.....

Marsyas - S Luisem

Dadd9

G C Dadd9
K nebi zírám, le žím v trávě

G C Dadd9
prsty prosévám teplou hlínu

Ami D
Míchám koktejl právě

Ami D
z fantazie, světla, stínů

Emi Cmaj7 Emi Dadd9
Luisi, rozu míš

Oči stíní temné brýle
tak se zavírám, slunce sálá
Krátký letní výlet
a fantazií a jednou z nálad

Emi Cmaj7 Emi D
já tě přivo lám, Luisi

C D G
Má sílu Anděl zkázy
C G D G
nohy mi ztěžkly záhy

C D G
a z výšky na mě hází

C D
opo jení
Sem se z dálky líně plouží
procesí Mléčné dráhy
jak zvláště každý touží

C Dadd9
po spoje ní

K nebi zírám, bosá v trávě
tvoje poselství - to mě chrání
Ráda pročtu závěť
fantazie, snů a přání:
nám všem zůstanou, Luisi

Má sílu Anděl zkázy...

---

www.supermusic.sk

Lod'

Nezmaři

1. Až hokynáři smažou ti dluh,
příměřím bouří pročistí vzduch
loď, která na dně má šrám.

2. Pak v kalendáři otočíš list
a nadějí svou si nebudeš jist,
plout proti proudu máš sám.

R: Do týhle lodi teče,
nám šplouchá na maják,
my nečekáme vkleče,
až zahalí nás černej mrak.

3. Kormidelník si říká Noe
a plachty jsou holky povětrné,
k nám na palubu jsi zván.

4. Už začali hrát, je nejvyšší čas
v gumovkách tančit poslední waltz,
loď, která na dně má šrám.

5. Bere nás proud a kocovina,
v plachtovní hvízdá meluzína,
mýlil se v mílích náš plán.

R:

R:

6. Jen za kormidlo s nadějí ber,
k pevnině vždycky najde si směr
loď, která na dne má šrám,
loď, která na dně má šrám,
k nám na palubu jsi zván!

Zdroj: <http://zpevnik.wz.cz>

Pyšný Janek

Jaromír Nohavica

1. ^G /: Pyšný Janku na okénku, pyšný v poli, pyšný v šenku: / ^{C G C,G}
^D /: Kajže ty si najdeš ženku, kajže ty si najdeš ženku : / ^{Emi C G}
2. ^G /: Děvuchy do kola chodí, za ruky se spolu vodí: / ^{C G C,G}
^D /: Ani jedna neuškodí, ani jedna neuškodí: / ^{Emi C G}
3. ^G /: Bo ty švarný, pyšný Janku nechceš žádnů za galánku : / ^{C G C,G}
^D /: Inum koňa, inum šklanku, inum koňa, inum šklanku : / ^{Emi C G}

Příloha č. 4

Ukázka repertoáru – pokročilí

Lucie Vondráčková - Strach (akordy a text)

D Déšť když se **G** spouští z **A** výšky **D** mraků
G a pak **D** bloumá **G** po stře chách
Může přijít do rozpaků
Hmi
tím že slyší to co **G** já
F#mi den co den
D oknům **G** svým **A** poví **D** dám:

Že je láska na kolenou
vůbec není proč se bát
já už nevidám se s tebou
ty už nemáš proč mi lhát
den co den

D tak proč **Dmi** já **E** najed **G** nou **A**

®:
Mám **D** strach že se **Hmi** nic nevyrovná
G nápa **A** dům který **Hmi** máš
Já mám strach že se **G** nic nevyrovná
Emi tvým **A** krásným **D** snům

že se **Hmi** nic nevyrovná **G** příběhům **A**
který **Hmi** znáš

Já mám strach že se **G** nic nevyrovná
F **G** **D**
lhá rů m ..

S ní tou cos neměl rád si pořád
to se muselo stát
si s ní jenom rád sis hrál
a kdo ví které z nás si víc lhal
a já, já tu v svém trápením
Živím déšť když se spouští z výšky k nám
a pak bloumá po střechách
může přijít do rozpaků tím že slyší
to co já den co den
oknům tvým posílám ..

®2: Svůj strach že se nic nevyrovná
nápadům který máš
Já mám strach že se nic nevyrovná
tvým krásným snům
Že se nic nevyrovná příběhům
který znáš
Já mám strach že se nic nevyrovná
lhárům ..

Na panských loukách

(Dacw Fwch)

velšská lidová, český text Jan Lašťovička

Mi-lý roz-mi-lý teď u sed-lá-ka slou-ží.
Slun-ce za-pa-dá a stí-ny už se dlou-ží. A sr-děč-ko mé, je
ce-lé bo-la-vé, a jenom po něm tou-ží.

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It consists of three staves of music. The first staff has chords C, G, F, G, C, G, F, G above it. The second staff has chords Am, B, C, Dm above it. The third staff has chords F, G above it. The lyrics are written below the notes.

Milý rozmilý teď u sedláka slouží
Slunce zapadá a stíny už se dlouží
a srdéčko mé je celé bolavé
a jenom po něm touží.

Na panských loukách můj milý hlídá stáda
Když úsvit přichází i když už soumrak padá
Hlídá celý den, on hlídá celý den
a večer ho mám ráda.

Když rosa usychá a když sluníčko vstává
on koníčky jde pást a na píšťalku hrává
Za ním chodívám, vždyť zůstává tam sám
a měkká je tam tráva.

Na panských loukách (Dacw Fwch)

Skladby "Dacw Fwch" ("V dálce vidím krávu") a "Dawns o Gwmpas" ("Tancujme dokola") jsou staré velšské tradiční písně, pocházející pravděpodobně z lidových popěvek posbíraných v okolí Aberystwyth. Některé rytmické prvky rychlejší z obou písní, "Dawns o Gwmpas", ale naznačují, že by mohlo jít o bretaňskou taneční skladbu.

Já s tebou žít nebudu (Zdeněk Vřešťál)

1. Bylas' jak poslední hlt vína,
 sladká a k ránu bolavá,
 za nehty výčitky a špína,
 říkalas': dnešní noc je tvá.

F# (Fis)

R: Co my dva z lásky vlastně máme,
 hlubokou šachtou padá zdviž, já říkám "kiš-kiš",
 navrch má vždycky těžký kámen
 a my jsme v koncích čím dál bliž,
 /: a me tu ha nadži vava jaj dari dari daj. :/

Edim

2. Zejtra tě potkám za svým stínem,
 neznámí známi v tramvaji,
 v cukrárně kávu s harlekýnem,
 hořká a sladká splývají.

3. Bylas' jak poslední hlt vína,
 zbývá jen účet zaplatit a jít,
 za nehty výčitky a špína
 a trapný průchod banalit.

R: Co my tři z lásky vlastně máme,
 hlubokou šachtou padá zdviž, co čumí, kiš-kiš,
 navrch má vždycky těžký kámen
 a my jsme v koncích čím dál bliž,
 /: a me tu ha .... - 2x

/: Navrch má vždycky těžký kámen
 a my jsme v koncích čím dál bliž ... :/ - 2x

Nezmaři - Hvězdy nad tebou (akordy a text)

C **D#dim** **G#** **G**
 Jen měsíc smutně svítí
C **H** **B** **A7** **A7**
 a tma je plná pavoučích sítí
F **Fmi**
 a světlo v dálce pohasíná,
C **G#** **G** **G**
 já ráno teprv vzpomínám...

Ty v snech se na mě díváš
 a v nich se jako za mlhou skrýváš,
 pak s novým ránem krutě zmizíš,
 já stále jenom vzpomínám

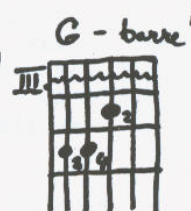
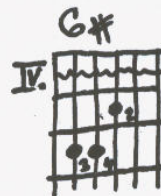
A **F#mi** **Hmi** **E**
 R: Mám přání: jen den prožít s tebou,
A **F#mi** **Hmi** **E**
 svůj úsměv ti dát,
A **F#mi** **Hmi** **E**
 mé zdání, že jiné tě svedou,
A **G#** **G**
 mi ne dá spát, *mi neda!*

Jen hvězdy smutně září, já trhám další den v kalendáři,
 tvá láska zvolna pohasíná, já stále jenom vzpomínám.

R:

Jen měsíc smutně svítí, vítr vlét' tam do pavoučích sítí,
 už slunce hvězdám světlo jde brát, já k ránu teprv usínám.

Na na na ...

PÍSEK

TŘEDEHRA: Fmaj7 - 2x; E

1. Jako písek prosíváš mě mezi prsty, stejně ti dlaně prázdný zůstanou.
 (: Ani vodu nepřeliješ sítím, někdy je strašně málo chtít, já nejsem z těch, co po těžký ráně nevstanou. :)
2. Pevnou vůlí taky příliš neoplýváš, zdá se, že nemíníš mě vážně brát.
 (: Kolik času nám tu ještě schází, nebo je všechno dávno pryč a za čím se to vlastně máme stále hnát. :)
3. Jako kámen najednou mi v cestě stojíš, vím že se leccos těžko obchází,
 (: radši zkusím někde jiný příběh, který bude lepší konec mít, ale už teď ti můžu říct, že mi neschází. :)

BAS = palec
 1 = ukazovák
 2 = prostředník
 3 = prstník

VYBRNKAVÁNÍ NA CELÝ TAKT

Např. Ami G

POLEHÝ RYTHMUS = 2 AKORDY V TAKTU

PŘEJ A BUDE TI PŘÁNO

Přej a bude ti přáno

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
Před léty mi kvítí vonělo víc

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
přemyslím a koukám do okének

^D ^{F#m} ^E ^D ^{F#m} ^E
R: Dobrý den je vůle chovat se líp

^D ^{F#m} ^E ^{Hmi} ^A ^D ^E
stačí vzít jen knížku s nadpisem přej a bude ti přáno už ráno

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
Na římse si z písku postavím hrad

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
pocestným ať vědí kde mohou spát

R:

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
V každém z nás je zázrak rozhodnutí

^A ^E ^A ^D ^{Hmi} ^E
trochu chtít, když úsměv přivedu ti

^D ^{F#m} ^E ^D ^{F#m} ^E
R: Dobrý den je vůle chovat se líp

^D ^{F#m} ^E ^{Hmi} ^A ^D ^E
stačí vzít jen knížku s nadpisem přej a bude ti přáno už ráno

^{Hmi} ^A ^D ^E
přej a bude ti přáno už ráno,

^{Hmi} ^A ^D ^E ^A
přej a bude ti přáno už ráno - vím

Příloha č. 5

Pár zimních a vánočních „popjevků“

Zimní a vánoční převážně nelidové – různé stupně pokročilosti

Hej, člověče boží (Nezmaři)

Hříbě s rolničkou (melodie Balady s bohem Panem)

Maria panna (J. Nohavica)

Novoroční (Nezmaři)

Panenka Maria (lidová)

Sova sněžná (K. Plíhal)

Šel jsem na koledu (lidová)

Vánoce

Ta noc, ten den (Ulrychovi)

Zafúkané (Fleret)

MARIA PANNA

hudba a text:
Jaromír Nohavica

1. ^C Maria Maria Panna
^G světem ^F chodila ^G chodila sama
jenom ^C s Josefem
^{Ami} ten byl mírně chucpe
^G oba bloumali
^F po ^C krajině ^G Judské

^C Jak tak bloumali
^{Ami} nocleh ^G hledali
kde by ^G hlavu složili
^F dítě ^G čekané porodili
^C a všechen lid
^{Ami} s nimi nic ^G nechtěl mít
^G všichni jim říkali
^F sněžte si ^G co jste si smíchali

2. ^C Maria Maria Panna
^G na to ^F povídá ^G že si poradí sama
^C našla malou stáj
^{Ami} trochu to tam páchlo
^G ale vědro vody
^F všechno to ^G spláchno

^C A pak ležela
^{Ami} a trochu ^G brečela
a Josef bambula
^F tvářil se ^G jak mula
a potom ^C k půlnoci
^{Ami} s boží ^G pomocí
a díky ^G odvaze
^F přivedla ^G na svět kluka jako obrázek

3. ^C Maria Maria Panna
^G která ^F byla ^G na všecko zcela sama
^C ta Maria Maria Panna
^C která ^F byla ^G na všecko zcela sama

^C A zatím ^G na nebi
^{Ami} zablikla ^G kometa
Marie ^G povídá:
^F Josef ^G chystej se do světa
^C Tady ^G není
pro nás ^{Ami} bydlení
tady nás ^G nemilujou
syna nám ^F zamordujou ^G
a tak ^C šli
všichni ^{Ami} tři
co bylo ^G dál to jistě víte
^F co ^G nevíte domyslíte

4. ^C Maria Maria Panna
^G která ^F byla ^G na všecko zcela sama
^C ta Maria Maria Panna
^G která ^F byla ^G na všecko zcela sama
^C Maria Maria Panna
^G která ^F byla ^G na všecko zcela sama
^C ta Maria Maria Panna
^G která ^F byla ^G na všecko zcela sama
^C Maria Maria
^F Maria ^G
^P Maria ^G ^C

Hej člověče boží

Hudba: Pavel Pokorný, text: Marie Zavřilová

capo 3

Hej člověče Bo - ží zahodil jsi bo - ty
jakpak bez nich půjdeš dál touhletou dobou sně - ží
nehřeje tě slun - ce mám o te - be strach

Hej člověče Boží
zahodil jsi boty
jakpak bez nich půjdeš dál
touhletou dobou sněží
nehřeje tě slunce
mám o tebe strach

Hej člověče Boží
zahodil jsi kabát
jakpak bez něj půjdeš dál
pár dní před Vánoci
nehřeje tě slunce
mám o tebe strach

Hej člověče Boží
zahodils peníze
jakpak bez nich půjdeš dál
nekoupiš si chleba
nedají ti najíst
mám o tebe strach

Hej člověče Boží
zahodil jsi dřevo
jakpak chceš v tý zimě spát
čas je o Vánocích
světnici máš prázdnou
mám o tebe strach

Hej člověče Boží
koho si to vedeš
dívka zatoulaná
bez halíře v kapse
cizí dítě porodí
mám o tebe strach

Hej člověče Boží
zahodil jsi boty
jakpak bez nich půjdeš dál
touhletou dobou sněží
nehřeje tě slunce
mám o tebe strach
hej člověče Boží

Fleret - Zafúkané

Fleret - Zafúkané

Zafúkané

Ami *A2* *Ami* *Emi*
Větr sněh zanésl z hor do po lí,
Ami *C* *G* *Ami*
já idu přes kopce, přes údo lí,
C *G* *C*
idu k tvej dědině zatú lanej,
F *C* *E* *Ami* *Fmaj7* *Ami* *E4sus*
cestič ky sněhem sú zafúka né

Ami *C* *G* *C*
Ref.: /: Zafúkané, zafúkané
F *C* (*Dmi*) *Dmi* (*E*) *E* (*Ami*)
kolem mňa všeco je zafúkané :/

Už vašu chalupu z dálky vidím,
srdce sa ozvalo, bit ho slyším,
snáď enom pár kroků mi zostává,
a budu u tvého okénka stát.

R: /: Ale(-) zafúkané, zafúkané,
okénko k tobě je zafúkané. :/

Od tvého okna sa smutný vracám,
v závějoch zpátky dom cestu hledám,
spadl sněh na srdce zatúlané,
aj na mé stopy - sú zafúkané.

R.: /: Zafúkané, zafúkané,
mé stopy k tobě sú zafúkané. :/

www.supermusic.sk

Ref: 1. refrén = akordy před kávorkou
2. refrén = akordy v kávorce
(repetice)

Kategorie: Plíhal, Karel
Interpret/autor: Karel Plíhal

Transponováno do A-dur z původní tóniny D-dur

Napadl Sníh - VÁNOČNÍ - SOVA SNĚŽNÁ

1. Napadl sníh, tahle bílá ti sluší,
jen kolem uší ti začalo tát,
nebeský řád aspoň na týchle trati
občas i platí, co víc si můžu přát.

2. Je v předsíni skříň a ve skříni skrýš
o který určitě víš, nikdy mi nebylo míň,
tím, že tě mám, vím, že bylo mi dáno,
je dobojováno, už nezůstanu sám.

R: Ať v tý zimě dál při mně stojí má
láska tak běžná jak sova sněžná,
(pyšná)
vzácná a něžná až dojíká
jako sníh o Vánocích.

3. Tajemný host o cosi zacinká čímsi,
pak odletí z římsy, neznámo kam,
tím, že tě mám, vím, že bylo mi dáno,
je dobojováno, už nezůstanu sám.

R: 3x

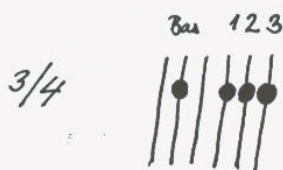
ŠEL JSEM NA KOLEDU

- 3/4 A₂ D₁ E₁
 Šel jsem na koledu po ránu z domu
- 3/4 A₂ D₁ E₁
 kuchařka mě hnala vidlema dolů
- 2/4 A₂ E₁ A₂ E₁
 po schodech běžela hubu si roztloukla
- 3/4 A₁ E₁ A₂
 byl jsem rád tomu

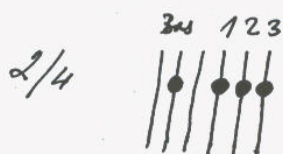
A D E
 Pod okny házela po mně kamení
 vzal se tu nákej pes cí byl to nevím
 popad ji za sukni byl to tanec smutný
 až vám to povím

A D E
 Popad ji za sukni zmáchal ji všecku
 kuchařka volala smutně děvečku
 děvečka běžela přes struhu upadla
 júst na tu kuchařku

A D E
 Když jdem koledovat proč vy broukáte
 kuchařky před pány nám nic nedáte
 když jdem koledovat něchte vy nás zpívat
 pak se líp vdáte

Bas → 3 spodní struny najednou (2x) UM CA, CA
 BAS PRSTY 2x

Bas → 3 spodní struny najednou (1x) UM CA
 BAS PRSTY 1x